

VERSLAG VAN WERKZAAMHEDEN 2019

Grenspark Maas-Swalm-Nette

Vastgesteld door het algemeen bestuur per 19 juni 2020

Foto B. Nienhaus

WWW.GRENSPARK-MSN.NL

GESUBSIDIEERD DOOR DE PROVINCIE LIMBURG EN DE DEELSTAAT NORDRHEIN-WESTFALEN

provincie limburg

Ministerium für Klimaschutz, Umwelt,
Landwirtschaft, Natur- und Verbraucherschutz
des Landes Nordrhein-Westfalen

1. INLEIDING	3
2. GRENSPARK MSN	4
Deelnemers.....	4
Algemeen Bestuur	5
Samenstelling Algemeen bestuur (Stand 31.12.2019).....	6
Dagelijks bestuur	7
Kantoor	7
3. SUBSIDIES	7
4. PROJECTEN	7
INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaal.....	7
Applicatie en website „Langs sporen – Biografie van een landschap”	7
INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie	9
5. OVERIGE WERKZAAMHEDEN 2019	10
Genootschapsdag	10
Natuurwerkdag.....	10
Publicatie “NATUUR VOOR ELKAAR in het Grenspark Maas-Swalm-Nette”	10
EUROPARC	10
Activiteiten programma.....	11
Premiumwandelroutes Water.Wandel.Wereld	11
Website Water.Wandel.Wereld.....	12
Beurs TourNatur	12
Website Grenspark MSN und sociale media.....	13
Facebook.....	13
6. PROJECTACQUISITIE	14
Grensoverschrijdend netwerk ruitersporen	14
Overige	14
7. VOORLICHTING, COMMUNICATIE EN PROMOTIEACTIVITEITEN 2019	15

1. Inleiding

De werkzaamheden van het openbaar lichaam D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette (Grenspark MSN) in 2019 betroffen vooral het afronden van het INTERREG V-A project Cultuurgeschiedenis Verdigitaald en het uitvoeren van het INTERREG V-A project Natuur- en Bosbrandpreventie.

In 2019 werd het nieuwe People to People (P2P) project “Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes” voorbereid en subsidie aangevraagd.

De financiële basis voor de acquisitie en coördinatie van grensoverschrijdende projecten, werd in 2019 gevormd door de provincie Limburg, de deelstaat Nordrhein-Westfalen (MKULNV) en de aan het Grenspark MSN deelnemende overheden.

Mede dankzij de ondersteuning van de vrijwillige natuur- en landschapsgidsen en routescouts aan weerszijden van de grens stond natuurgeïnteresseerden en recreanten in 2019 een groot aanbod aan evenementen en producten ter beschikking.

Met dit concept-verslag van werkzaamheden informeert het dagelijks bestuur in overeenstemming met de gemeenschappelijke regeling de deelnemers van het Grenspark MSN over de in 2019 uitgevoerde werkzaamheden. Het concept-verslag zal op 19 juni 2020 ter vaststelling aan het algemeen bestuur worden aangeboden.

2. Grenspark MSN

Deelnemers

De Nederlandse gemeenten Beesel, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond en Venlo en het Duitse Naturpark Schwalm-Nette waren in 2019 deelnemers van het Grenspark MSN. Het ambtsgebied van het Grenspark MSN omvat de ambtsgebieden van de deelnemende gemeenten en van het Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette. De oppervlakte bedraagt ca. 1.080 km². Het ambtsgebied is hieronder nader weergegeven.

Ligging Grenspark MSN

Algemeen Bestuur

Het algemeen bestuur bestaat uit zeven vertegenwoordigers (en plaatsvervangers) namens de deelnemende gemeenten en zeven vertegenwoordigers (en plaatsvervangers) namens Naturpark Schwalm-Nette. Vertegenwoordigers van het ministerie MKULNV van de deelstaat Nordrhein-Westfalen, de Bezirksregierung Düsseldorf en de provincie Limburg zijn adviserende leden van het algemeen bestuur.

De vergaderingen van het algemeen bestuur vinden twee maal per jaar plaats, afwisselend in Nederland en Duitsland. De voorjaarsvergadering vond op 28 juni in Brügggen plaats en de najaarsvergadering op 29 november in Stevensweert in de gemeente Maasgouw.

Een deel van het algemeen bestuur bij bezoek aan de Premiumwandelaroute Molenplas na afloop van de bestuursvergadering op 29 november 2019. Van links naar rechts: mw. M. Lipp, R. Lind, A. Budde (voorzitter), R. Seelig, L. Reyrynk (secretaris), M. Puschmann (Naturpark Schwalm-Nette), T. Fegers, dr. F. Schmitz en F.-J. Draack.

Samenstelling Algemeen bestuur (Stand 31.12.2019)

Namens de gemeenten

Mevr. E. Cuijpers	wethouder gemeente Roerdalen
Dhr. R. Evers	wethouder gemeente Roermond
Mevr. D. Heesakkers	wethouder gemeente Beesel
Dhr. J. Lalieu	wethouder gemeente Maasgouw
Mevr. M. Pollux-Linssen	wethouder gemeente Venlo
Dhr. P. Pustjens	wethouder gemeente Echt-Susteren
Dhr. A. Walraven (plv. voorzitter)	wethouder gemeente Leudal

Plaatsvervangend

Dhr. S. Backus	wethouder gemeente Leudal
Dhr. M. Roelofs	wethouder gemeente Beesel
Dhr. P. Ruijten	wethouder gemeente Echt-Susteren
Dhr. J. Smits	wethouder gemeente Roerdalen
Dhr. S. Strous	burgemeester gemeente Maasgouw
Mevr. A. Waajen-Crins	wethouder gemeente Roermond
N.N.	wethouder gemeente Venlo

Namens Zweckverband Schwalm-Nette

Dhr. A. Budde (voorzitter)	Dezernent Kreis Viersen
Dhr. F.-J. Draack	Kreis Kleve
Dhr. T. Fegers	Stadt Mönchengladbach
Dhr. R. Lind	Dezernent Kreis Heinsberg
Mevr. M. Lipp	Kreis Viersen
Dhr. dr. F. Schmitz	Kreis Heinsberg
Mevr. A. Terporten	Kreis Viersen

Plaatsvervangend

Mevr. A. Feller	Kreis Viersen
Mevr. E. Gils	Stadt Mönchengladbach
Mevr. M. Mai	Kreis Viersen
Dhr. J. Mailänder	Kreis Kleve
Dhr. M. Pillich	Kreis Heinsberg
Dhr. A. Wilms	Kreis Heinsberg

Adviserende leden

Dhr. H. Kaiser	Abteilungsleiter MKULNV NRW
Dhr. G. Kaltwasser	Bezirksregierung Düsseldorf
Dhr. H. Mackus	Gedeputeerde Provincie Limburg
Plv. dhr. R. Seelig	MKULNV deelstaat NRW
Plv. dhr. F. Dieters/mevr. H. Gorissen	Provincie Limburg

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur was 2019 als volgt samengesteld: voorzitter dhr. A. Budde (Dezernent Kreis Viersen), plv. voorzitter dhr. A. Walraven (wethouder gemeente Leudal) en de leden dhr. R. Evers (wethouder gemeente Roermond) en dhr. R. Lind (Dezernent Kreis Heinsberg).

Kantoor

In 2019 was zoals in voorgaande jaren drs. L. Reyrink secretaris. Op eigen verzoek verliet na 17 dienstjaren als projectcoördinator mevr. S. Weich per 31 juli 2019 het Grenspark MSN. Op 1 oktober 2019 trad ir. ing. A. Claassen als plv. secretaris in dienst (32 uur/week).

Zowel de boekhouding als de administratie werden ook in 2019 op basis van een overeenkomst door de Stichting Ons WCL uitgevoerd. De loonadministratie, de opstelling en controle van de jaarrekening werden in opdracht door een daartoe bevoegde externe accountant uitgevoerd.

3. Subsidies

Op basis van de beschikkingen voor de subsidieperiode 2019-2022 werd het Grenspark MSN in 2019 gesubsidieerd door de provincie Limburg en de deelstaat Nordrhein-Westfalen (elk € 55.000,-/jaar).

In 2019 werden de subsidies voor de subsidieperiode 2015-2018 zowel door de provincie Limburg als de Bezirksregierung Düsseldorf definitief vastgesteld.

4. Projecten

INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaal

Applicatie en website „Langs sporen – Biografie van een landschap”

De belangrijkste resultaten van het project waren reeds voor 2019 gerealiseerd. De App Langs sporen biedt gebruikers de mogelijkheid om bezienswaardigheden tot een interactieve route samen te stellen. Het beheer van de inhoud van de App en de website worden door het Grenspark MSN doorgevoerd. Het technische beheer is uitbesteed aan een extern hosting bedrijf. Binnen het project zijn meerdere cultuurhistorische objecten hersteld en/of zichtbaar gemaakt. Als laatste buitenmaatregel werd in 2019 de restauratie van meerdere monumentale graven op het kerkhof “Oude Kerkhof” in Roermond uitgevoerd. Binnen het deelproject natuurtheater zijn een tiental buitenvoorstellingen ontwikkeld. Ook in 2019 werden deze voorstellingen opgevoerd.

Vanwege opgetreden vertragingen bij de uitvoering van het project was in 2018 een projectverlenging aangevraagd en goedgekeurd, de formele einddatum was daarmee verlengd tot 15 juni 2019.

In het kader van de verkiezingen voor het Europees parlement werd door de WDR een tv bijdrage over het project geproduceerd en uitgezonden.

Ter presentatie van de resultaten en gerealiseerde producten binnen het project werd in mei 2019 in Burg Brügggen een afsluitende bijeenkomst georganiseerd. Het inhoudelijke beheer en onderhoud van

de App wordt door Grenspark MSN uitgevoerd. Voor het beheer van het technische gedeelte is een overeenkomst gesloten met het betreffende hosting bedrijf.

In het najaar werd de inhoudelijke en financiële eindrapportage ingediend. De definitieve subsidiebeschikking van het INTERREG secretariaat werd in 2019 nog niet ontvangen.

Tijdens de afsluitende bijeenkomst werd in Brüggen ook officieel afscheid genomen van de medewerkster mevr. S. Weich.

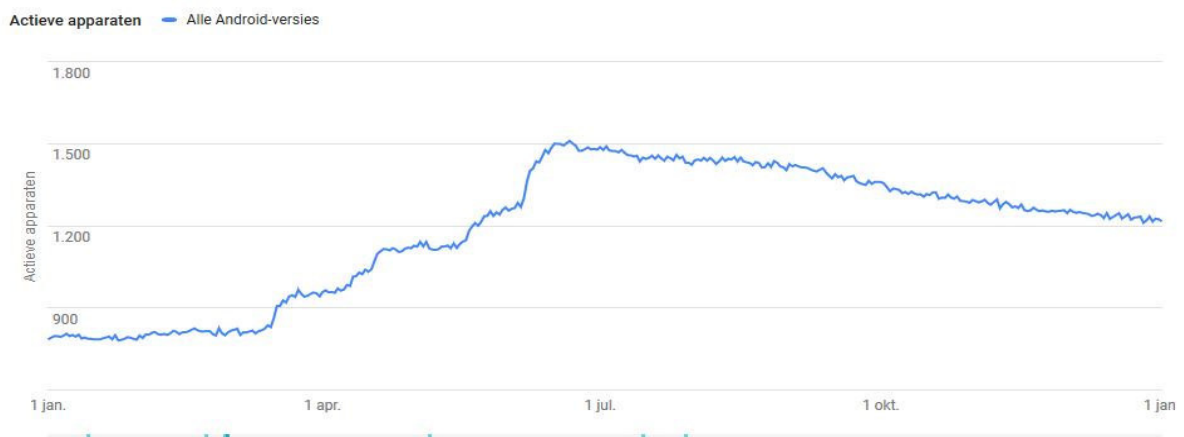

Opname op de grens bij Venlo door WDR 16 april 2019

A. Budde en L. Reyrink nemen officieel afscheid van mw. Weich

De App en de website Langs Sporen werden in oktober 2018 operationeel. De verschillende applicatie platforms gebruiken verschillende analyses van het aantal gebruikers. Op het hoogtepunt in de zomer 2019 kenden de app rond de 1.900 actieve gebruikers (Android en iOS). Na de zomer daalde dat aantal naar ruim 1.200.

INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie

Dit project heeft tot doel de Nederlands-Duitse samenwerking bij de preventie en bestrijding van onbeheersbare natuur- en bosbranden te verbeteren. In dit project zijn 17 NL/D grensgemeenten projectpartner. De Risicobeheersplannen (RBP's) in Maasduinen Noord (Mook en Middelaar), Maasduinen Midden (Gennep en Bergen) en Maasduinen Zuid (gemeente Venlo) zijn 2019 in concept gerealiseerd. Na de afsluiting van de inventarisatie van de ligging van brandkranen en waterinneempunten kon ook het risicobeheersplan voor de NL/D Meinweg/Grenzwald worden afgerond. Belangrijke onderdelen van het project zijn de risico-inventarisaties, de compartimentering en de bluswatervoorzieningen. Om voldoende bluswater te kunnen bereiken zijn enkele open wateren toegankelijk gemaakt voor het zogenaamde Grootwatertransport (GWT) dat grote hoeveelheden water over afstanden van 1,5 tot 4 kilometer kan verspreiden.

Omdat vergunning trajecten langere looptijd nodig hadden dan gedacht is er in 2019 een aanzienlijke vertraging opgelopen. De uitgewerkte maatregelen kunnen nog grotendeels in 2020 worden uitgevoerd. Vanwege de opgelopen vertragingen is een projectverlenging aangevraagd tot juli 2020. De overeenkomstige beschikking is in 2019 nog niet ontvangen.

V.l.n.r.: L. Reyink, burgemeester M. de Boer-Beerta, S. Theeuwen en J. Rooijmans (beide VRLN)

Op 10 december 2019 vond op kasteel Daelenbroeck een infobijeenkomst plaats voor alle partijen die betrokken zijn bij het voorkomen en bestrijden van natuurbrand in de regio. De bijeenkomst werd geopend door de dagvoorzitter M. de Boer-Beerta, burgemeester van Roerdalen en mede initiatiefneemster van het project. Na enkele plenaire presentaties is in een drietal workshops dieper ingegaan op de details van de gebruikte analysemethoden, de operationele kaarten en de maatregelen.

Eén van de knelpunten op het centrale deel van de Meinweg is het niet aanwezig zijn van voldoende bluswater. Daarom wordt gepland de voormalige drinkwateropslag op de Meinweg geschikt te maken voor de opslag van bluswater. De nodige vergunningen zijn aangevraagd en er zijn reeds maatregelen genomen om aanwezige vleermuizen alternatieve 'behuizing' te bieden. Eenmaal gevuld is de centrale Meinweg voorzien van meer dan 2.000 kubieke meter bluswater. Hiermee wordt het risico op een onbeheersbare natuurbrand aanzienlijk verminderd.

Nederlandse en Duitse brandslangen hebben verschillende diameters. Om Duitse en Nederlandse brandweerslangen toch met elkaar te kunnen verbinden zijn 100 D-NL koppelstukken aangeschaft en verdeeld onder de verschillende brandweerkorpsen aan weerszijden van de grens.

5. Overige werkzaamheden 2019

Genootschapsdag

Het Koninklijk Natuurhistorisch Genootschap Limburg organiseert elk voorjaar voor leden en geïnteresseerden de Genootschapsdag. Tijdens de bijeenkomst worden lezingen gehouden over resultaten van onderzoek naar flora en fauna en aanbevelingen voor het beheer. De deelnemers kunnen zich op verschillende infoplekken nader informeren. Grenspark MSN nam met een infoplek deel aan de bijeenkomst, mede ter promotie van de App „Langs Sporen“. De Genootschapsdag werd door ca. 300 personen bezocht.

Natuurwerkdag

Ook in 2019 werd op de 1^e zaterdag in november weer de traditionele grensoverschrijdende natuurwerkdag georganiseerd. Dit uit het INTERREG III-A project “MSN in de picture” daterende evenement vindt eens per jaar en afwisselend in Nederland en Duitsland plaats. De organisatie van het evenement werd in samenwerking met Naturschutzstation Haus Wildenrath en Staatsbosbeheer uitgevoerd. Dit jaar werden beheermaatregelen uitgevoerd voor de bescherming van heidevegetatie en bijbehorende

Natuurwerkdag 2 november 2019 in Wegberg-Wildenrath

diersoorten. Aan de beheeractie namen 30 personen (waaronder 8 kinderen) van weerszijden van de grens deel.

Publicatie “NATUUR VOOR ELKAAR in het Grenspark Maas-Swalm-Nette”

Het boek „Natuur voor elkaar in het Grenspark Maas-Swalm-Nette” met 21 artikelen over natuurgebieden in het NL-D Grenspark was in december 2017 in nauwe samenwerking met het Koninklijk Natuurhistorisch Genootschap Limburg gerealiseerd. Ook in 2019 werd het boek via de regionale boekhandel en de bezoekerscentra in Nederland en Duitsland verkocht.

EUROPARC

Grenspark MSN is sinds 2007 lid van de EUROPARC federatie, de koepelorganisatie van Europese natuurparken en nationale parken in Europa. Grenspark MSN behoort binnen de federatie tot het TransParcNet, waarbinnen 10 gecertificeerde Transboundary Parks grensoverschrijdend samenwerken. Ook in 2019 heeft Grenspark MSN aan de jaarlijkse bijeenkomsten van TransParcNet en de EUROPARC conferentie deelgenomen. In opdracht van EUROPARC werd door het Grenspark MSN voor een Natuur Park op de Zwitserse/Italiaanse grens een verificatierapport m.b.t. de grensoverschrijdende samenwerking opgesteld.

Activiteiten programma

Het digitale programma van activiteiten in het Grenspark MSN werd samen met het Naturpark Schwalm-Nette binnen het INTERREG III-A project MSN in de picture, ontwikkeld. Het is een digitaal tweetalig forum voor aanbieders van activiteiten en evenementen op het gebied van natuur, landschap en cultuurgeschiedenis. Gebruikers vinden op de website een uitgebreid aanbod aan excursie, wandelingen, fietstochten en andere activiteiten in natuur en landschap. In 2019 zijn 607 verschillende activiteiten aangeboden, een tiende ervan vond in Nederland plaats. Het Duitse aanbod wordt via het Duitse Naturpark Schwalm-Nette beheerd. In Nederland hebben de verschillende natuurorganisaties eigen excursiekalenders.

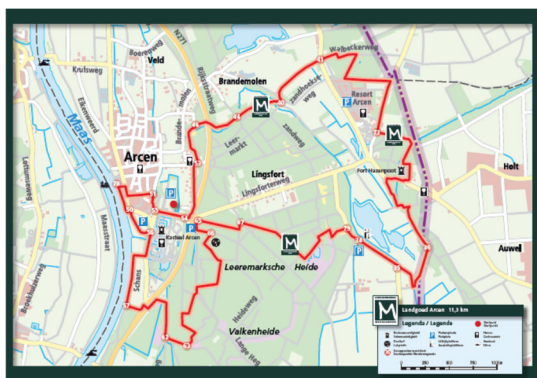
Ongeveer 40 % van de activiteiten waren wandelingen, 14 % fietstochten, 30 % doe-acties en 16 % overige activiteiten. De activiteiten werden door ca. 18.800 personen bezocht, met een gemiddelde van 25 personen per activiteit. De activiteiten zijn steeds actueel en tweetalig op de internetsite van Grenspark MSN www.grenspark-msn.nl weergegeven.

Premiumwandeleroutes Water.Wandel.Wereld

Binnen het INTERREG IV-A project Water.Wandel.Wereld (2009-2012) zijn in het Grenspark MSN negen gecertificeerde premiumwandeleroutes gerealiseerd. Deze wandelroutes worden door Duitse en Nederlandse routescouts gecontroleerd, die elkaar twee keer per jaar ontmoeten om ervaringen uit te wisselen. Het beheer van de routes wordt in Duitsland door het Naturpark Schwalm-Nette uitgevoerd en aan Nederlandse zijde in opdracht van de betreffende gemeenten door het Routebureau Noord- en Midden Limburg.

Grenspark MSN adviseerde 2019 de Stichting Het Limburgs Landschap (SLL) bij de realisatie van de premiumwandeleroute Arcen in Nationaal Park De Maasduinen. In de Maasduinen werden zeven potentiële routes geïdentificeerd. Naar aanleiding van een haalbaarheidsstudie in 2018 is de eerste Premium Wandelroute in de Maasduinen gerealiseerd op Landgoed Arcen. Deze route ligt in de gemeente Venlo binnen het Grenspark MSN en sluit direct aan op de al gerealiseerde premiumwandeleroutes. De route is voorzien van een eigen logo Maasduinen Wandel Wereld dat sterke overeenkomsten heeft met het logo van de Water.Wandel.Wereld. De route is op 10 juli 2019 feestelijk geopend.

In 2019 vond de najaar bijeenkomst van routescouts plaats in Arcen, waar een deel van deze nieuwe route werd gelopen.

Premium wandelroute Arcen

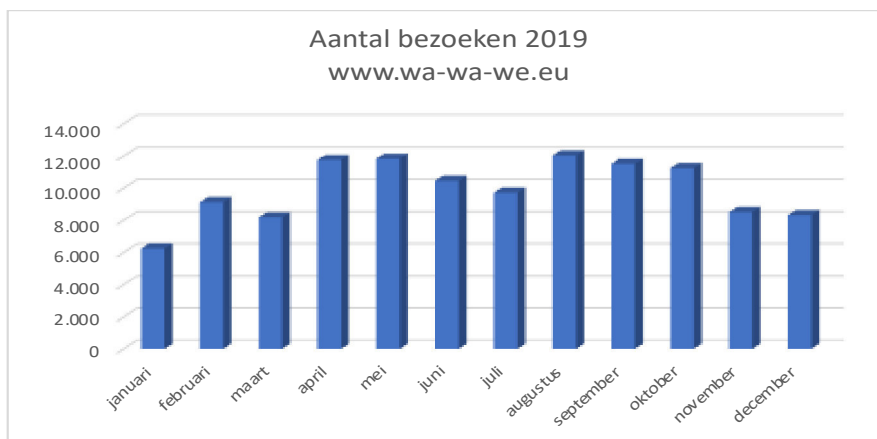

Kasteel Arcen

Website Water.Wandel.Wereld

De tweetalige internetsite Water.Wandel.Wereld (www.wa-wa-we.eu) werd in 2019 ruim 119.000 keer bezocht. Het totaal aantal van 2019 ligt iets hoger dan dat van 2018. De bezoekersaantallen nemen toe in het zomerseizoen, met een opvallende dip in de vakantiemaand juli. De maanden december-februari hebben de minste aantallen bezoekers.

Maand	Aantal bezoeken	Aantal bezoeken	Daggemiddelde	Daggemiddelde
	2018	2019	2018	2019
Januari	10.540	6.254	340	202
Februari	8.834	9.148	316	327
Maart	8.614	8.206	278	265
April	11.561	11.769	385	392
Mei	12.526	11.837	404	382
Juni	8.201	10.465	273	349
Juli	8.874	9.728	286	314
Augustus	9.800	12.052	316	389
September	10.181	11.505	339	384
Oktober	13.474	11.242	435	363
November	7.529	8.539	251	285
December	4.732	8.353	153	269
Totaal	114.866	119.098	315	326

Beurs TourNatur

Naturpark Schwalm-Nette en het Grenspark MSN zijn door het Duitse Wandelinstituut als één van de eerste grensregio's gecertificeerd als Premium.Wandel.Regio. Het betreffende certificaat werd tijdens de jaarbeurs TourNatur in Düsseldorf overhandigd. De beurs wordt jaarlijks door ca 35.000 - 40.000 mensen bezocht, waarvan de meesten uit de regio Niederrhein en het Ruhrgebied komen. De premiumwandelroutes genieten intussen grote bekendheid. Veel bezoekers vragen naar verdere vergelijkbare routes. In 2019 kon de voornoemde route premiumwandelroute Arcen op de beurs als nieuwe route worden gepresenteerd.

Website Grenspark MSN und sociale media

De tweetalige internetsite www.naturpark-msn.de / www.grenspark-msn.nl van het Grenspark MSN informeert over de vrijetijdsactiviteiten en projecten. De volgende tabel geeft het maandelijks aantal bezoeken op de site in 2018 en 2019 weer. Ten opzichte van 2018 zijn er in 2019 circa 10% minder bezoeken geweest, met juist een verhoging van de aantallen in november en december in vergelijking met 2018.

Maand	Aantal bezoeken	Aantal bezoeken	Daggemiddelde	Daggemiddelde
	2018	2019	2018	2019
Januari	7.360	6.397	237	206
Februari	6.349	5.653	227	202
Maart	7.525	6.071	243	196
April	7.701	7.503	257	250
Mei	6.832	7.544	220	243
Juni	9.811	7.198	327	240
Juli	11.939	7.149	385	231
Augustus	15.958	9.006	515	291
September	6.388	7.690	213	256
Oktober	11.378	7.761	367	250
November	9.335	10.952	311	365
December	6.178	11.336	199	366
Totaal	106.754	94.260	292	258

Facebook

Het Grenspark MSN heeft zowel een Nederlandse als een Duitse facebookpagina die regelmatig van berichten met informatie over projecten of activiteiten worden voorzien. Samen hebben deze pagina's ruim 760 abonnees. De twitter account van het Grenspark MSN werd gesloten aangezien twitter minder relevant is voor de doelgroepen van het Grenspark en het aantal gebruikers sterk was afgenomen.

6. Projectacquisitie

Grensoverschrijdend netwerk ruiterspaden

Nadat in 2018 al eerste gesprekken hebben plaatsgevonden heeft Grenspark MSN in 2019 verder gewerkt aan de projectvoorbereiding voor een Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes. Aanleiding is een wijziging van de wettelijke regeling voor ruiters in Nordrhein-Westfalen. Sinds 2018 is recreatief paardrijden in bos en natuur op alle verharde en onverharde wegen toegestaan en niet meer gebonden aan daartoe specifiek aangewezen ruiterroutes. Doel van het project is enerzijds de beleving van ruiters te vergroten doordat het hele gebied via ruiterspaden toegankelijk en bewegwijzerd wordt. Anderzijds biedt het de mogelijkheid om ruiters te sturen. Hierdoor kunnen kwetsbare natuur en verkeersonveilige situaties vermeden worden. Het bestaande Nederlandse systeem van knooppunten voor ruiters kan daartoe worden benut. In dit P2P project worden stakeholders bijeengebracht. Hier worden de verschillende aspecten die nodig zijn voor het realiseren van een ruiterroutenetwerk onderzocht en/of geïnventariseerd. Het project dient als voorbereiding van een mogelijk groter INTERREG VI-A project ter realisatie van een grensoverschrijdend netwerk ruiterroutes. Het algemeen bestuur heeft in de bestuursvergadering van november de cofinanciering van het project besloten.

Op 17 december 2019 is in nauwe samenwerking met Routebureau Noord- en Midden-Limburg een P2P projectaanvraag aangevend bij de euregio rijn-maas-noord voor subsidiëring uit het INTERREG programma Deutschland-Nederland.

Overige

Op 31 december 2020 loopt de huidige programmaperiode van de Europese Structuur- en Investeringsfondsen af. Daarmee eindigt in principe ook het huidige INTERREG V-A programma Deutschland-Nederland. Thans wordt op Europees niveau voorbereidingen getroffen voor de EU-begroting voor 2021-2027. Verwacht wordt dat binnen de Europese Structuur- en Investeringsfondsen daarbij opnieuw ruimte wordt gegeven voor grensoverschrijdende samenwerking en initiatieven om de cohesie van grensregio's in Europa te versterken. De budgetten hiervoor zullen als gevolg van de Brexit mogelijk lager liggen.

Ter voorbereiding van projectideeën voor een eventueel toekomstig INTERREG VI-A programma is op ambtelijk niveau begonnen met een inventarisatie van thema's voor grensoverschrijdende projecten. Daarbij zijn o.a. de volgende thema's vaker genoemd: klimaatadaptatie, duurzaamheid, alternatieve energie. Afhankelijk van de toekomstige inhoud en voorwaarden van de eventuele INTERREG-programma's en interesse van potentiële projectpartners zullen deze thema's de komende tijd verder worden uitgewerkt, om zo mogelijk tot concrete grensoverschrijdende projecten te komen.

Door Nationaal Landschap Zuid-Limburg wordt in samenwerking met de Stichting IKL een project met de naam Grenslandroute ontwikkeld. Doel van het project is natuur en cultuur langs de grens van de provincie Limburg vanuit cultuurhistorisch perspectief beter beleefbaar te maken en te promoten. Grenspark MSN is vanwege de ervaringen bij NL-D samenwerking en de ontwikkeling van de premiumwandelroutes en de lange afstandswandelroute Maas-Niederrhein pad gevraagd eventueel aan dit project mee te werken.

7. Voorlichting, communicatie en promotieactiviteiten 2019

De hieronder weergegeven tabel geeft een overzicht van de in 2019 uitgevoerde overige activiteiten ter promotie en de marketing van het Grenspark MSN.

activiteit	datum	plaats	uitvoerder
Voorlichtingsgesprek met Nationaal Landschap Zuid-Limburg (NLZL)	08-01	Maastricht	Grenspark MSN, NLZL
Voorlichtingsgesprek milieueducatie en duurzaamheid Regionalforstamt Niederrhein en IVN Limburg	24-01	Roermond	Grenspark MSN, RFA Niederrhein, IVN Limburg
Voorlichtingsgesprek Vereniging Nederlands Cultuurlandschap	01-02	Roermond	Grenspark MSN, Vereniging Nederlands Cultuurlandschap
Deelname Regionalkonferenz Marke Niederrhein	04-02	Nettetal	Niederrhein Tourismus GmbH
Deelname partnersgesprek leadpartners en voorbereidingsgroep INTERREG NL-D	12-02	Bedburg-Hau Moyland	INTERREG secretariaat NL-D
Deelname bestuurlijke bijeenkomst Landschap als vestigingsvoorwaarde NLZL	13-02	Kerkrade	NLZL, provincie Limburg
Stand op Genootschapsdag Natuurhistorisch Genootschap Limburg	09-03	Roermond	Natuurhistorisch Genootschap Limburg
Deelname officiële opening Geluksepres	18-03	Roerdalen	Stichting Gastvrij Roerdalen Wassenberg
Deelname D-NL boomplantdag	20-03	Brüggen	Naturpark Schwalm-Nette, gemeente Roerdalen
Lezing natuur- en bosbrandpreventie Coöperatie Eigenaren Maasduinen	20-03	Heijen	Grenspark MSN, Coöperatie Eigenaren Maasduinen
Deelname kennis-informatie-beheer	26-03	Roermond	Provincie Limburg
Deelname stakeholderconferentie	03-04	Kalkar	INTERREG secretariaat Deutschland-Nederland
Deelname Relatiedag Limburg Marketing	08-04	Panheel	Limburg Marketing
Deelname inputmiddag stakeholders project verbinding cultuur-binnenstad	09-04	Roermond	Afdeling monumentenzorg & archeologie gemeente Roermond
TV opnames WDR grensoverschrijdende samenwerking in Europa	16-04	Roermond	WDR
Interview secretaris onderzoeksproject "Provinciale strategieën voor maatschappelijke betrokkenheid bij natuur"	17-04	Roermond	WUR Wageningen, provincie Limburg
Deelname Euregionale Masterclass	13-05	Kempen	Fontys Crossing Borders, Business Club Maas Rhein
Deelname en lezing workshop: INTERREG V-A : App lässt die Biografie einer Landschaft erleben	13-05	Bad Homburg	AWARDING HERITAGE European Garden Heritage Network EGHN
Afsluitend symposium INTERREG V-A project Cultuurgeschiedenis Verdigitaal	24-5	Brüggen (D)	Grenspark MSN, Gemeinde Brüggen
Deelname TransParcNet meeting 2019	11/14 06	Oulanka NP (Finland)	TransParcNet, EUROPARC federatie
Deelname workshop toekomstvisie 2020-2030 euregio rijn-maas-noord	04-07	Roermond	euregio rijn-maas-noord
Deelname opening premiumwandelaroute Arcen	10-07	Arcen	Stichting Het Limburgs Landschap
Lezing over Grenspark MSN voor de Arbeitsgruppe Mitteleuropäischer Heteropterologen	03-08	Meinweg	Wantsenstudiegroep NHGL
Eröffnung Premium Spazier Wanderwege	16-08	Grefrath	Naturpark Schwalm-Nette

Deelname Groepsreview: Natuur, zorg en recreatie en presentatie project WWW	04-09	Den Haag	Planbureau voor de Leefomgeving, Alterra, Grenspark MSN
Ontvangst certificaat en deelname Premiumwandelregio / Messe Tour Natur	07-09	Düsseldorf	Naturpark Schwalm-Nette, Grenspark MSN
Lezing Grenspark MSN	16-09	Düsseldorf	Lionsclub Düsseldorf Schloss Benrath
Deelname ECOTOP Meinweg	28-09	Herkenbosch	BSKS, NP de Meinweg, NHGL, SBB-regio zuid, Stichting Koekoeloe
Deelname symposium 'Water, een hoofdzaak'	10-10	Kerkrade	Waterschap Limburg
Interview regionale TV OR6 programma Sjepek mit Eier	20-10	Melick	Omroep Roerstreek 6
Deelname Congres Waterbeheer en Landschapshistorie	15-10	Amersfoort	Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
Rondleiding kazematten Brüggen en excursieleiding Swalmdal Brüggen	21-10	Brüggen e.o.	Museum Abteiberg, Grenspark MSN
Videointerview	22-10	Herkenbosch	euregio rijn-maas-noord
Deelname bijeenkomst vrijwillige routescouts Wa-Wa-We	23-10	Arcen	Grenspark MSN, Naturpark SN, Routebureau N en M Limburg
Deelname commissie vergadering economie en toerisme	23-10	Selfkant-Tüddern	Euregio rijn-maas-noord
Deelname seminar dialogue	28/29-10	Brussel	DG Environment, EUROPARC federatie
Organisatie D-NL grensoverschrijdende natuurwerkdag	2-11	Wildenrath	Grenspark MSN, SBB, Naturschutzstation Haus Wildenrath
Deelname Minisymposium "Het gevecht om de Ruimte"	13-11	Roermond	Milieufederatie Limburg
Wandeling Premiumwandelroute Galgenvenn MdB Uwe Schummer	02-12	Nettetal	Naturpark Schwalm-Nette, Naturpark MSN
Voorlichting Bosbouw in Nederland	05-12	Kempen	Bosgroep Zuid Nederland, Regional Forstamt Niederrhein, Grenspark MSN
Infobijeenkomst INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie	10-12	Herkenbosch	Grenspark MSN
Kennismakingsgesprek directeur NMF Limburg	11-12	Roermond	Grenspark MSN, Milieufederatie Limburg
Deelname jaarafsluiting vrijwilligers Meinweg	13-12	Herkenbosch	IVN, Staatsbosbeheer, Grenspark MSN
Deelname eindejaarbijeenkomst Euregio Rijn-Waal	16-12	Kleve	Euregio Rijn-Waal

Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

Jaardocument 2019
Openbaar Lichaam Duits-Nederlands
Grenspark Maas-Swalm-Nette
Roermond

Inhoudsopgave

1. Jaarverslag	3
1.1 Uitgangspunten opstelling jaarverslag 2019	3
1.2 Jaarverslag 2019	3
1.3 Paragrafen	6
<i>1.3.1 Paragraaf Financiële structuur</i>	<i>6</i>
<i>1.3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement</i>	<i>6</i>
<i>1.3.3 Paragraaf Financiering</i>	<i>8</i>
<i>1.3.4 Paragraaf Bedrijfsvoering</i>	<i>9</i>
<i>1.3.5 Paragraaf verbonden partijen</i>	<i>10</i>
1.4 Programmaverantwoording 2019	11
<i>1.4.1 Programmaverantwoording 2019</i>	<i>11</i>
<i>1.4.2 Toelichting op baten en lasten 2019</i>	<i>12</i>
2. Bijlagen	13
2.1 Jaarrekening 2019	13

1. Jaarverslag

1.1 Uitgangspunten opstelling jaarverslag 2019

Voor u ligt het jaarverslag 2019 van het Openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette (Grenspark MSN). Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling zijn het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette en de gemeenten Beesel, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond en Venlo. De vigerende gemeenschappelijke regeling openbaar lichaam Grenspark MSN is op 1 juli 2016 in werking getreden.

Het jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met de vigerende regels van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies).

1.2 Jaarverslag 2019

Grenspark MSN heeft door de specifieke gemeentelijke taak als verlengd lokaal bestuur één programma “Grensoverschrijdende samenwerking natuur en landschap, recreatie en toerisme en milieueducatie en voorlichting”. Het programma ondersteunt de doelstelling van de gemeenschappelijke regeling: behartiging van de gezamenlijke belangen in grensoverschrijdende samenwerking, waarbij de meerwaarde van de samenwerking gericht is op het behoud en de ontwikkeling van het natuurlijk landschap, de schoonheid, de wezenskenmerken en de verzorging en de ordening daarvan, met inachtneming van de economische, culturele en sociale aard.

Het Grenspark MSN heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren op de voornoemde gebieden. Het Grenspark MSN voert binnen deze taak daartoe vooral projecten uit. Het Grenspark MSN vraagt aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese, nationale en regionale subsidies. Het verleent financiële middelen aan derden. Het verzorgt binnen deze taak doelmatige public relations. Het adviseert de deelnemers aan deze gemeenschappelijke regeling, overheden en instellingen bij grensoverschrijdende aangelegenheden.

Het programma omvat de dienstverlening en de bedrijfsvoering (overhead) van de organisatie.

Doelstellingen

Het beoogde **maatschappelijke effect** is:

- Verhogen van de kwaliteit van de grensoverschrijdende samenwerking.
- Het leveren van kwalitatief goede adviezen. Efficiënt en professioneel, dus deskundig, relevant en binnen gestelde termijnen.

- Verhoging van de kwaliteit van natuur en landschap en van de recreatieve en toeristische infrastructuur.
- Vergroten grensoverschrijdend maatschappelijk draagvlak voor ruimtelijk kwaliteitsbehoud.
- Verhoging van de kennis en recreatief en toeristische gebruik van de andere kant van de grens.

De doelgroep is:

- Gemeentebesturen Nederlandse deelnemers, algemeen bestuur Duitse deelnemer Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette en overige bestuurders.
- Alle burgers als (potentiële) gebruikers van de openbare ruimte en aanbieders van evenementen als excursies, wandel en fietstochten en aanverwante evenementen op het gebied van natuur en landschap, cultuurgeschiedenis en milieueducatie.
- Medewerkers van de deelnemers.
- Stakeholders van het Grenspark MSN met name op het gebied van behoud en ontwikkeling van natuur en landschap, recreatie en toerisme en de milieueducatie.

Het beleid van Grenspark MSN is vastgelegd in:

- De Gemeenschappelijke Regeling Grenspark MSN in werking getreden op 1 juli 2016. Deze is gebaseerd op de eerdere regeling uit het oprichtingsjaar 2002. In de regeling is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam ingesteld, gevestigd te Roermond. Het ambtsgebied wordt gevormd door het grondgebied van de Nederlandse deelnemende gemeenten en het ambtsgebied van het Zweckverband Naturpark-Schwalm-Nette als Duitse deelnemer.

Grenspark MSN werkt in alle opzichten klantgericht (bestuurders, burgers en medewerkers van de deelnemers, de provincie Limburg, de deelstaat Noordrijn-Westfalen en de stakeholders). Grenspark MSN moet als Gemeenschappelijke Regeling in staat zijn om als zelfstandige organisatie deze rol te vervullen. Daartoe behoort een goed geëquipeerde organisatie qua personeel en qua huisvesting.

De verantwoording over het gevoerde financiële beleid en de uitgevoerde werkzaamheden vindt plaats door middel van de conceptjaarrekening en het conceptjaarverslag, die ieder jaar in het vroege voorjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten en het Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette wordt gezonden en die in de voorjaarsvergadering van het Algemeen Bestuur van het Grenspark MSN daarna worden vastgesteld.

Prioriteiten in het programma zijn:

- Organiseren grensoverschrijdende projecten
- Advisering bestuurders en medewerkers van deelnemers, burgers en stakeholders
- Voorlichting, public relations en faciliteren samenwerking

Prioriteit	Kwalitatieve doelstelling	Kwantitatieve doelstelling
Projecten	Aanvragen subsidies en financiering en uitvoering van grensoverschrijdende projecten.	Gemiddeld een projectaanvraag en projectrealisatie per jaar.
Advisering	Het Grenspark MSN geeft gevraagd en ongevraagd adviezen en informatie over relevante thema's en over de Nederlands-Duitse samenwerking meer algemeen.	Binnen de projecten vindt jaarlijkse advisering van bestuurders in project begeleidende stuurgroepen plaats. Verder vindt projectgebonden gemiddeld elk kwartaal advisering van medewerkers van deelnemers en stakeholders plaats in werkgroepen. Voor het overige wordt wekelijks (en binnen projecten dagelijks aan projectpartners) gevraagd en ongevraagd onbezoldigd advies over grensoverschrijdende aangelegenheden gegeven aan bestuurders, burgers en medewerkers deelnemers en stakeholders.
Voorlichting, pr en facilitering	Het Grenspark MSN verzorgt een adequate voorlichting en pr binnen de projecten en borgt de daaruit voortvloeiende PR.	In samenwerking met de deelnemers, stakeholders en burgers wordt jaarlijks een programma van evenementen (ca. 600) opgesteld en door het Grenspark MSN tweetalig op de website openbaar gemaakt. Het Grenspark MSN onderhoudt een website met algemene en projectinformatie die regelmatig wordt geactualiseerd en maakt gebruik van social media met maandelijkse postings van actualiteiten. Het aantal bezoeken aan de website is een goede indicator voor de voorlichting en communicatie. Bij de uitvoering van de projecten worden bij de start en het afsluiten van projecten regelmatige bijeenkomsten georganiseerd (gemiddeld een per jaar) voor o.a. subsidiegevers, bestuurders, projectpartners en pers.

Activiteiten om de doelstellingen te bereiken:

- In samenwerking met deelnemers en partners: opstellen projectaanvragen, financiering en cofinanciering van projecten, coördinatie en uitvoering grensoverschrijdende projecten.
- Voorlichtingsbijeenkomsten en workshops in verband met de uitvoering en realisatie projecten.
- Opstellen jaarverslagen en begrotingen.
- Onderhouden tweetalige websites en regelmatige actualisering
- Voorlichting via social media en actuele postings en persbijeenkomsten.
- In samenwerking met deelnemers en stakeholders jaarlijks aanbod aan tweetalige evenementenkalender voor natuur- en landschapsbelevissen, cultuurgeschiedenis en milieu educatieve activiteiten.
- Coördinatie beheer en onderhoud en promotie van de premiumwandelmroutes Water.Wandel.Wereld in samenwerking met Duitse deelnemer. Beheer en onderhoud van de betreffende website en beschikbaar stellen en actualiseren routekaartjes.
- Faciliteren van natuur- en landschapsgidsen en routescouts.
- Content management app en website “Langs sporen - Biografie van een landschap”

De in 2019 uitgevoerde programma activiteiten zijn in het verslag van werkzaamheden 2019 uitvoerig gedocumenteerd.

1.3 Paragrafen

1.3.1 Paragraaf Financiële structuur

De financiële structuur van het Grenspark MSN is gebaseerd op subsidies van de provincie Limburg (25%), de deelstaat Noordrijn-Westfalen (25%), de bijdrage van de gezamenlijke deelnemers (25%) en uit vergoedingen voor de personeelsinzet in grensoverschrijdende en andere projecten (25%). Door fluctuaties in baten over een periode van 4 jaar is geopteerd om deze percentages per soort/deelnemende partij als gemiddelde over 4 jaar aan te houden.

De subsidie van de provincie Limburg en de deelstaat Noordrijn-Westfalen was in 2019 gebaseerd op subsidiebeschikkingen voor de periode 2019-2022, die in 2018 zijn afgegeven.

De bijdrage van de deelnemers wordt conform de Gemeenschappelijke Regeling voor de helft betaald door de Duitse deelnemer en voor de helft door de Nederlandse deelnemende gemeenten. De afzonderlijke bijdragen van de Nederlandse deelnemers worden conform de Gemeenschappelijke Regeling voor de helft berekend op basis van de oppervlakte en voor de helft op basis van het aantal inwoners van de deelnemende gemeentes.

1.3.2 Paragraaf Weerstandvermogen en risicomangement

Weerstandvermogen

Uitgangspunt voor het opnemen van voorzieningen en reserves:

Conform de subsidievoorwaarden van deelnemende partijen wordt Grenspark MSN bij een overtollig saldo aan het einde van de subsidieperiode naar verhouding gekort op de subsidie.

Daarom is het niet toegestaan om een positieve exploitatiereserve aan het einde van de subsidieperiode als algemene reserve te reserveren. Het Algemeen Bestuur heeft hierop besloten om een maximumplafond van € 50.000,- in de exploitatiereserve te storten. Middelen dienen voor het algemeen nut van de uitvoeringstaken aangewend te zijn. Om risico's in

toekomstige jaren te beperken heeft het Algemeen Bestuur besloten om een maximumplafond van € 40.000,- als het totaal aan bestemmingsreserves in te stellen. Op balansdatum zijn er geen sprake van voorzieningen en/of concrete verplichtingen die betrouwbaar over langere periode dan 1 jaar zijn te bepalen en tot een uitstroom aan middelen zullen leiden.

Risicomanagement

Grenspark MSN levert een beperkt aantal producten en dienstverleningen. Dat maakt de bedrijfsvoering per definitie kwetsbaar. Een substantieel deel van de financiering van het Grenspark MSN hangt af van de subsidiëring door de provincie Limburg en de deelstaat NRW. Deze zijn voor de periode 2019 tot eind 2022 geborgd. Een verder risico is de afhankelijkheid van de realisatie van grensoverschrijdende projecten vooral binnen de door de EU gesubsidieerde INTERREG A programma's Nederland-Duitsland. Het huidige INTERREG V-A programma Nederland-Deutschland als onderdeel van de Europese structuurfondsen loopt van 2014-2020. De inhoud en financieringsmogelijkheden van het nieuwe programma dat in principe begin 2021 zou moeten starten is nog niet duidelijk. Met name in de overgangsperioden van oude naar nieuwe programma's is realisatie van grensoverschrijdende projecten sterk beperkt.

Het succes en de mogelijkheden voor de subsidiëring van grensoverschrijdende projecten wordt beïnvloed door:

- Stand van de economie.
- Overeenkomsten van de doelstellingen van het Grenspark met doelstellingen van de Europese, nationale en provinciale subsidieprogramma's.
- De mogelijkheden van eventuele projectpartners al of niet eigen middelen bij te kunnen dragen aan grensoverschrijdende projecten.

In geval van uittreding zijn uittredende deelnemers tegenover het openbaar lichaam aansprakelijk voor de tot dan toe ontstane verplichtingen naar rato van de bijdrage van de deelnemers. De aansprakelijkheid van uitgetreden leden voor lange termijnschulden uit ontstane verplichtingen van het openbaar lichaam, is beperkt tot de concrete bedragen, die tot het tijdstip van de feitelijke uittreding naar rato zijn ontstaan. Conform de regeling kan uittreding slechts geschieden met inachtneming van een opzegtermijn van drie jaar en dient altijd per 31 december te geschieden.

Verplichte kengetallen

In het streven naar meer transparantie, verbetering van het inzicht in de financiële positie voor de deelnemers van het Grenspark MSN worden zowel in de begroting als jaarrekening de relevante financiële kengetallen opgenomen. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. De kengetallen zijn het uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële positie van het Grenspark MSN. De kengetallen voor de netto schuldquota, gecorrigeerd voor leningen, voor de grondexploitatie en voor de belastingcapaciteit zijn niet aan de orde en daarom niet opgenomen.

De kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte het Grenspark MSN beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Kengetallen geven inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid en vormen een basis voor de beoordeling hoe solide de begroting is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de analyse en individuele beoordeling van de financiële kengetallen. In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de relevante financiële kengetallen.

Financiële kengetallen	Streef- waarde	Jaar- rekening 2019	Jaar- rekening 2018	Begroting 2020	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Netto schuldquote	<=0%	-5,6%	-4,6%	-8,1%	-15,1%	-15,9%	-16,2%	-15,9%
Solvabiliteitsratio	>=20%	25,0%	18,5%	27,0%	27,3%	27,5%	27,7%	27,7%
Structurele exploitatieruimte	>=0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

- (1) een negatieve netto schuldquote betekent een overschot.
- (2) Hoe hoger het percentage hoe beter Grenspark MSN is toegerust om verplichtingen na te komen. Bij een solvabiliteitsratio van lager dan 20% bevindt Grenspark MSN zich op glad ijs.
- (3) Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij een ratio van 0% zijn de structurele baten gelijk aan de structurele lasten. Bij een negatieve ratio is Grenspark MSN structureel niet in evenwicht. Als de ratio positief is dan zijn de structurele baten toereikend om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

1.3.3 Paragraaf Financiering

Treasury

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden van en toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het belangrijkste uitgangspunt van de treasuryfunctie is het beheersen van risico's. Het aangaan en verstrekking van geldleningen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Daarnaast moeten uitzettingen een prudent karakter hebben en mogen niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatige risico's.

Het totaal van de reserves en voorzieningen zorgt voor een financieringsoverschot. Dat wordt slechts ten deel gebruikt als intern financieringsmiddel. Die interne financiering is nodig omdat de deelnemende gemeenten er gemiddeld 4 weken over doen om de facturen te betalen en omdat facturering van projecten veelal dient te geschieden op basis van voorfinanciering. Het restant van het financieringsoverschot wordt uitgezet bij de huisbank (huidige kredietstatus S&P: long term A).

De bijdragen van de deelnemers zijn opgenomen in paragraaf 1.4.1. Programmaverantwoording 2019.

Renterisiconorm

Doel van deze norm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. Dat wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de geldende markttarieven. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening, zij het dat een minimum geldt van € 2,5 miljoen. Over dat minimumbedrag mag dus altijd risico gelopen worden. Omdat Grenspark MSN geen langlopende leningen heeft is duidelijk dat het minimum niet wordt overschreden en dus wordt voldaan aan de norm.

Kasgeldlimiet

Doel van de limiet is de vlottende schuld te beperken. Het wordt berekend door een percentage te nemen van de omvang van de begroting per 1 januari. Het percentage is gesteld op 8,2%. Concreet betekent het voor Grenspark MSN, dat wanneer de vlottende schuld een stand van

€77.654 overschrijdt er geconsolideerd moet worden (d.w.z. financieringsmiddelen omzetten van korte naar lange termijn). Er geldt echter een minimumbedrag van €300.000. Grenspark MSN voldoet aan de norm omdat er een financieringsoverschot is.

1.3.4 Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemeen

Grenspark MSN is te typeren als een slagvaardige organisatie met een hoge deskundigheid, ervaring en kwaliteit van dienstverlening. De deelnemers, projectpartners, subsidiegevers en klanten van Grenspark MSN zijn over het algemeen tevreden over de dienstverlening door de combinatie van de grensoverschrijdende kennis, snelle advisering en het grensoverschrijdend faciliteren.

Het Grenspark MSN heeft een formatie van 2 fte, verdeeld over twee personen. Boekhouding en secretariaatsvoering worden op basis van een gesloten overeenkomst uitgevoerd door een medewerkster van de Stichting Ons WCL en op uurbasis afgerekend.

De medewerkers van het secretariaat voeren het werkproces uit. Zij hebben een Nederlandse universitaire opleiding (stand 31.12.2019). In verband met de risico's als mogelijke afname van werkzaamheden als gevolg van de uittreding van een gemeente en/of stoppen subsidieringen, wordt de omvang van de formatie beperkt gehouden. Eventuele toename van werkzaamheden door succesvolle acquisitie van projecten worden opgevangen door inhuur externe adviseurs en/of de tijdelijke en beperkte uitbreiding van de formatie. Vooralsnog wordt in de begroting geen rekening gehouden met boventallige medewerkers of tijdelijke uitbreiding van de formatie. De huidige formatie van twee personen zijn van het mannelijke geslacht (100%).

De loonadministratie, het opstellen van de jaarrekening en de controle van de jaarrekening wordt in opdracht van het Grenspark MSN door externe adviseurs uitgevoerd.

Conform besluit van het algemeen bestuur volgen de arbeidsvoorwaarden en CAO van het Grenspark MSN de Regeling Arbeidsvoorwaarden Gemeente Roermond (RAGR).

Functioneren

Er wordt gemiddeld tweewekelijks werkoverleg gevoerd met de medewerkers.

Ieder twee jaar vindt een combinatie van een functionering- en beoordelingsgesprek plaats, daarbij wordt tevens de opleidingsbehoefte besproken.

Automatisering

Op het kantoor worden de gebruikelijke Officeapplicaties gebruikt. Elke personeelslid gebruikt een pc of laptop die is aangesloten op een server. De computers worden gemiddeld elke vier jaar vervangen. Voor het beheer van de internetsite en de opgenomen databestanden wordt een beheerscontract met een externe adviseur gesloten.

Huisvesting

Het kantoor van het Grenspark MSN was geheel 2019 gehuisvest in het bedrijfsverzamelgebouw Office Nero Hotel op de Kapellerpoort 1 in Roermond.

Op basis van de met de Stichting Ons WCL gesloten overeenkomst hebben beide organisaties een gezamenlijke server en kopieerapparaat aangeschaft. De aankoop en de lopende kosten worden, gebaseerd op de overeenkomst, door beide organisaties voor de helft gedragen.

1.3.5 Paragraaf verbonden partijen

Grenspark MSN is als gemeenschappelijke regeling een verbonden partij voor de deelnemende Nederlandse gemeenten in Limburg en het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette. Grenspark MSN heeft geen samenwerkingsverbanden met derde partijen met een verantwoordelijkheid of beslissingsbevoegdheid in een bestuur. Wel is Grenspark MSN lid van organisaties als de Europese koepelorganisatie van natuur- en nationale parken in Europa (EUROPARC), waarvoor contributie verschuldigd is. Aan de jaarvergaderingen van de organisatie wordt regelmatig deelgenomen. Grenspark MSN is onbezoldigd lid van het overlegorgaan en de werkgroepen van het NP De Meinweg.

1.4 Programmaverantwoording 2019

1.4.1 Programmaverantwoording 2019

Programmaverantwoording 2019 (bedragen in €)						
Programma grensoverschrijdende samenwerking natuur en landschap, recreatie en toerisme en milieueducatie en voorlichting.						
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	Taakveld	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Afwijking begroting - realisatie	Jaarrekening 2018	
Lasten						
1	INTERREG IV-A Water.Wandel.Wereld	Toerisme	3.787	5.000	-1.213	9.088
2	INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaal	Toerisme	415.974	410.000	5.974	512.726
3	INTERREG V A project natuur- en bosbrandpreventie	Toerisme	104.620	300.000	-195.380	134.006
4	Boek Natuur voor Elkaar MSN	Toerisme	1.320	1.500	-180	8.264
5	Aankoop wandelkaart en wandelboeken	Toerisme	637	1.000	-363	1.009
6	Eindafrekening Meerjarenplan NP de Meinweg	Toerisme	-	-	-	2.102
7	Overige projectuitgaven (o.a. eigen aandeel INTERREG V-A)	Toerisme	-	-	-	-
Totaal lasten			526.338	717.500	-191.162	667.195
Baten						
1	INTERREG IV-A Water.Wandel.Wereld	Toerisme	-	-	-	5.439
2	INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaal	Toerisme	465.974	460.000	5.974	562.726
3	INTERREG V-A Natuur- en bosbrandpreventie	Toerisme	124.620	320.000	-195.380	159.006
4	Boek Natuur voor Elkaar MSN	Toerisme	-	-	-	-
5	Opbrengsten wandelkaart en wandelboek	Toerisme	1.270	1.000	270	1.228
Totaal baten			591.864	781.000	-189.136	728.399
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN			65.526	63.500	2.026	61.204
Programma resultaat			65.526	63.500	2.026	61.204
Overhead						
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	Taakveld	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Afwijking begroting - realisatie	Jaarrekening 2018	
Lasten						
1	Personeelskosten	Toerisme	188.124	186.000	2.124	197.136
2	Huisvestingskosten	Toerisme	9.974	8.500	1.474	7.626
3	Inhuur financiële- en secretariaatsadministratie	Toerisme	7.437	9.000	-1.563	6.190
4	Informatie- en communicatietechnologie (ICT)	Toerisme	9.276	5.000	4.276	6.423
5	Bedrijfsmiddelen (kantoor + afschrijving)	Toerisme	1.090	2.000	-910	1.989
6	Bedrijfsvoering (accountant, telefoon, verzekeringen)	Toerisme	18.033	19.000	-967	14.791
7	Lasten bankrekening	Toerisme	362	300	62	479
8	Afschrijvingen	Toerisme	1.276	-	1.276	403
Totaal lasten			235.572	229.800	4.496	235.037
Baten						
1	Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette	Toerisme	27.500	27.500	-	27.500
2	Gemeente Beesel	Toerisme	1.274	1.274	-	1.274
3	Gemeente Echt-Susteren	Toerisme	3.747	3.747	-	3.747
4	Gemeente Leudal	Toerisme	5.257	5.257	-	5.257
5	Gemeente Maasgouw	Toerisme	2.386	2.386	-	2.386
6	Gemeente Roerdalen	Toerisme	2.888	2.888	-	2.888
7	Gemeente Roermond	Toerisme	4.338	4.338	-	4.338
8	Gemeente Venlo	Toerisme	7.610	7.610	-	7.610
9	Subsidie NRW	Toerisme	55.000	55.000	-	55.000
10	Subsidie Provincie Limburg	Toerisme	55.000	55.000	-	55.000
11	Overige inkomsten	Toerisme	5.122	1.300	3.822	2.536
12	Rente bankrekeningen	Toerisme	-	-	-	15
Totaal baten			170.122	166.300	3.822	167.551
Resultaat overhead			-65.450	-63.500	-674	-67.486
Eindresultaat			76	-	1.352	-6.282

Het programma 2019 van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette Roermond is onderverdeeld in een inhoudelijk projectprogramma en overhead, alsmede een gekoppeld taakveld toerisme conform art. 24 lid 3 BBV.

Het opgenomen taakveld toerisme is vanaf 2017 wettelijk voorgeschreven. Als toelichting bij de programmaverantwoording is een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld opgenomen. Gezien de geringe omvang van de organisatie zijn de jaarlijkse bijdragen en kosten aan 1 taakveld toegerekend. De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit een bedrag van € 5.122 aan diverse ontvangsten en inkomsten vertaalwerk (2018: € 2.551).

Volgens artikel 19c en 28c van het BBV zijn de geraamde en werkelijke incidentele baten en lasten per programma over 2019 nihil.

1.4.2 Toelichting op baten en lasten 2019

Voor een toelichting op het verschil tussen begroting en realisatie over 2019 verwijzen we naar de toelichting op de staat van baten en lasten over 2019 in de jaarrekening.

2. Bijlagen

2.1 Jaarrekening 2019

**Jaarrekening 2019
Duits-Nederlands
Grenspark Maas-Swalm-Nette
Roermond**

Inhoudsopgave

Balans per 31 december 2019	5
Staat van baten en lasten 2019	7
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	8
Toelichting op de balans per 31 december 2019	9
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019	13
Resultaatbestemming 2019	17
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	19

Aan het algemeen bestuur van het

Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

Kapellerpoort 1
6041 HZ Roermond

Roermond, 20 februari 2020

Geacht algemeen bestuur,

Conform de statuten heeft het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN) de jaarrekening 2019 opgemaakt. De jaarrekening is gecontroleerd door KSG accountants & belastingadviseurs en is namens het dagelijks bestuur ondertekend.

Bij deze brengen wij u de jaarrekening 2019 uit.

ALGEMEEN

Het Grenspark MSN is opgericht d.d. 1 juni 2002.

Doelstelling

Het Grenspark (MSN) is in 2002 opgericht om de grensoverschrijdende samenwerking in het Grenspark en tussen Nederlandse en Duitse partners te bevorderen. De doelstelling is vooral gericht op de ontwikkeling van natuur en landschap, recreatie en toerisme, milieueducatie en voorlichting in het grensgebied. Het doel is te komen tot een Grenspark met een eigen identiteit die gebaseerd is op de verscheidenheid van natuur en landschap en het karakter van de mensen die hier wonen en werken en dat voor bezoekers van buiten de regio een belangrijke attractie vormt.

Taken

Het openbaar lichaam heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers aan het openbaar lichaam te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren. Het Grenspark MSN voert binnen deze taak projecten uit. Zij vraagt aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese, nationale en regionale. Het Grenspark werkt daarbij nauw samen met de deelnemers en overige partners. Het Grenspark levert een grensoverschrijdende bijdrage aan de regionale ontwikkelingen en de bekendheid van de grensregio vanuit toeristisch-recreatief oogpunt.

JAARREKENING 2019

Balans per 31 december 2019**ACTIVA**

	<u>31-12-2019</u>		<u>31-12-2018</u>	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa		4.599		5.875
Financiële vaste activa				
Waarborgsommen		735		735
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Debiteuren		0		325
Belastingen en premies		882		759
Overige vorderingen		<u>7.753</u>		<u>22.746</u>
		8.635		23.830
Liquide middelen		177.995		228.958

191.964259.398

PASSIVA

	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
Exploitatiereserve		8.917		8.840
Bestemmingsreserve		<u>39.135</u>		<u>39.135</u>
		48.052		47.975

KORTLOPENDE SCHULDEN

Crediteuren		10.283		18.176
Belastingen en premies		788		1.425
Overige schulden		<u>132.841</u>		<u>191.822</u>
		143.912		211.423

 191.964

 259.398

Staat van baten en lasten 2019

	Gerealiseerd 2019 €	Begroting 2019 €	Gerealiseerd 2018 €
Baten			
Bijdrage deelnemers	55.000	55.000	55.000
Subsidies	110.000	110.000	110.000
Projectbijdragen*	591.864	781.000	728.399
Diverse ontvangsten	5.122	1.000	2.551
Incidentele baten	0	0	0
Totale baten	<u>761.986</u>	<u>947.000</u>	<u>895.950</u>
Lasten			
Projectkosten*	526.338	717.500	667.195
Overheadkosten:			
Personeelskosten	188.124	186.000	197.136
Afschrijvingen	1.276	0	403
Bureau- en administratiekosten	46.172	43.500	37.498
Incidentele lasten	0	0	0
Totale lasten	<u>761.910</u>	<u>947.000</u>	<u>902.232</u>
Exploitatieresultaat	<u>76</u>	<u>0</u>	<u>(6.282)</u>

*** Toelichting Staat van baten en lasten**

In verband met de opgetreden vertragingen van de uitvoering van de INTERREG V-A projecten zijn de projectbijdragen en de projectkosten in 2019 lager dan begroot.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, conform artikel 63 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Waarderingsgrondslagen voor de balans

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald door het verschil tussen de aan het verslagjaar toe te rekenen ontvangen bijdragen, subsidies en overige baten en de reguliere en projectkosten welke aan het verslagjaar kunnen worden toegerekend.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de immateriële en materiële vaste activa worden berekend door middel van vaste percentages van de verkrijgingsprijzen op basis van de verwachte economische levensduur.

Toelichting op de balans per 31 december 2019

Vaste activa	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Materiële vaste activa		
Inventaris	<u>4.599</u>	<u>5.875</u>
	<u>Inventaris</u>	
<u>Boekwaarde per 1 januari</u>		
Aanschaffingswaarde	6.278	
Cumulatieve afschrijving	<u>(403)</u>	
	<u>5.875</u>	

<u>Mutaties</u>		
Investerings	0	
Afschrijvingen	<u>(1.276)</u>	
	<u>(1.276)</u>	

<u>Boekwaarde per 31 december</u>		
Aanschaffingswaarde	6.278	
Cumulatieve afschrijving	<u>(1.679)</u>	
	<u>4.599</u>	

Het afschrijvingspercentage bedraagt 20%.		
Financiële vaste activa		
Overige vorderingen	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Waarborgsom huur pand	<u>735</u>	<u>735</u>
	-----	-----
Vlottende activa		
	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Debiteuren		
Handelsdebiteuren	<u>0</u>	<u>325</u>
	-----	-----

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Belastingen en premies		
Overige premies	<u>882</u>	<u>759</u>
	<u>882</u>	<u>759</u>
Overige vorderingen		
Provincie Limburg, nog te ontvangen bijdrage vanaf 2019	5.500	22.000
Vooruitbetaalde kosten	<u>2.253</u>	<u>746</u>
	<u>7.753</u>	<u>22.746</u>
Liquide middelen		
Kas	891	891
ING bank	38.131	36.783
Sparkasse	129.422	191.220
ING Bank spaarrekening	64	64
Gelden onderweg	<u>9.487</u>	<u>0</u>
	<u>177.995</u>	<u>228.958</u>

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Exploitatie reserve		
Stand per 1 januari	8.841	15.122
Exploitatieresultaat boekjaar	<u>76</u>	<u>(6.282)</u>
	<u><u>8.917</u></u>	<u><u>8.840</u></u>
Bestemmingsreserves		
Deze reserves zijn gevormd, conform bestuursbesluit, ten behoeve van het realiseren van de projecten en toekomstige verplichtingen uit hoofde van de herdruk van wandelboeken en -kaarten.		
<u>Bestemmingsreserve algemene projecten</u>		
Stand per 1 januari	36.315	36.135
Bestemming resultaat boekjaar	<u>0</u>	<u>0</u>
Stand per 31 december	<u><u>36.135</u></u>	<u><u>36.135</u></u>
<u>Bestemmingsreserve herdruk wandelboeken en -kaarten</u>		
Stand per 1 januari	3.000	3.000
Bestemming resultaat boekjaar	<u>0</u>	<u>0</u>
Stand per 31 december	<u><u>3.000</u></u>	<u><u>3.000</u></u>
Kortlopende schulden		
Crediteuren		
Handelscrediteuren	<u><u>10.283</u></u>	<u><u>18.176</u></u>
Belastingen en premies		
Loonheffing	0	0
Omzetbelasting	<u>788</u>	<u>1.425</u>
	<u><u>788</u></u>	<u><u>1.425</u></u>

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Overige schulden*		
Reservering INTERREG V A Cultuurgeschiedenis Verdigitaal	6.579	111.324
Reservering INTERREG V A Natuur- en bosbrandpreventie	126.262	80.498
	<u>132.841</u>	<u>191.822</u>

*** Toelichting overige schulden**

De reserveringen voor beide INTERREG V A projecten betreffen eigen middelen van de projectpartners ter cofinanciering van het project. Met de uitbetaling van gerealiseerde maatregelen worden de eigen middelen overeenkomstig gereduceerd.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019

	<u>Gerealiseerd</u>	<u>Begroting</u>	<u>Gerealiseerd</u>
	2019	2019	2018
Baten	€	€	€
Bijdrage deelnemers	55.000	55.000	55.000
Subsidies	110.000	110.000	110.000
Projectbijdragen	591.864	781.000	728.399
Diverse ontvangsten	5.122	1.000	2.551
	<u>761.986</u>	<u>947.000</u>	<u>895.950</u>
<u>Bijdrage deelnemers</u>			
Bijdrage Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette	27.500	27.500	27.500
Bijdrage Gemeente Beesel	1.274	1.274	1.274
Bijdrage Gemeente Echt-Susteren	3.747	3.747	3.747
Bijdrage Gemeente Leudal	5.257	5.257	5.257
Bijdrage Gemeente Maasgouw	2.386	2.386	2.386
Bijdrage Gemeente Roerdalen	2.888	2.888	2.888
Bijdrage Gemeente Roermond	4.338	4.338	4.338
Bijdrage Gemeente Venlo	7.610	7.610	7.610
	<u>55.000</u>	<u>55.000</u>	<u>55.000</u>
<u>Subsidies</u>			
Subsidie Provincie Limburg	55.000	55.000	55.000
Subsidie MULNV Land Nordrhein-Westfalen	55.000	55.000	55.000
	<u>110.000</u>	<u>110.000</u>	<u>110.000</u>

	Gerealiseerd 2019 €	Begroting 2019 €	Gerealiseerd 2018 €
<u>Projectbijdragen</u>			
INTERREG V A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald	465.974	460.000	562.726
INTERREG V A Natuur- en bosbrandpreventie*	124.620	320.000	159.006
Opbrengst wandelkaart en wandelboek	1.270	1.000	1.228
Bijdragen Water. Wandel. Wereld	0	0	5.439
	<u>591.864</u>	<u>781.000</u>	<u>728.399</u>
<u>Diverse ontvangsten</u>			
Rente en kosten bankrekeningen	0	0	15
Inkomsten vertalingen	5.122	0	2.536
Diverse ontvangsten	0	1.000	0
	<u>5.122</u>	<u>1.000</u>	<u>2.551</u>
<u>Projectkosten</u>			
INTERREG V A Cultuurgeschiedenis Verdigitaald	415.974	410.000	512.726
INTERREG V A Natuur- en Bosbrandpreventie*	104.620	300.000	134.006
Kosten Water. Wandel. Wereld	3.787	5.000	9.088
Eindafrekening MJP Nationaalpark de Meinweg	0	0	2.102
Boek Natuur voor Elkaar	1.320	1.500	8.264
Aankoop wandelkaart en wandelboeken	637	1.000	1.009
	<u>526.338</u>	<u>717.500</u>	<u>667.195</u>

*** Toelichting projectbijdragen en -kosten INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie**

In verband met de opgetreden vertraging van de uitvoering van het INTERREG V-A Project zijn de projectbijdragen en de projectkosten in 2019 aanzienlijk lager dan begroot.

	Gerealiseerd 2019	Begroting 2019	Gerealiseerd 2018
	€	€	€
Personeelskosten*			
Salarissen	136.215	0	144.962
Sociale premies	42.255	0	42.305
Overige personeelskosten	9.654	0	9.869
Personeelskosten	0	186.000	0
	<u>188.124</u>	<u>186.000</u>	<u>197.136</u>

Personeelsleden

Het gemiddeld aantal werknemers gedurende het boekjaar bedraagt: 1,8 (2018: 2,0).

	Gerealiseerd 2019	Begroting 2019	Gerealiseerd 2018
	€	€	€
Afschrijvingen			
Inventaris	<u>1.276</u>	<u>0</u>	<u>403</u>

Bureau- en administratiekosten

Huur kantoor en facilitering kantoor	9.974	8.500	7.626
Inhuur financiële- en secretariaatsadministratie	7.437	9.000	6.190
Informatie- en communicatietechnologie (ICT)	9.276	5.000	6.423
Rente en kosten bankrekeningen	362	300	479
Kosten kantoor, technische kantoormiddelen en benodigdheden	1.090	2.000	1.989
Kosten controle accountant	14.249	19.000	11.052
Contributies	811	0	811
Vertalingen, telefoon, representatie, verzekeringen	2.627	0	2.928
Algemene kosten	346	0	0
	<u>46.172</u>	<u>43.800</u>	<u>37.498</u>

Het Algemeen Bestuur van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette wordt per 31 december 2019 gevormd door:

Naam	Functie bij deelnemer	Functie Openbaar Lichaam Grenspark MSN	Bezoldiging
Dhr. A. Budde	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Voorzitter AB / DB	0
Mw. E. Cuijpers	Wethouder gemeente Roerdalen	Bestuurslid	0
Dhr. F.-J. Draack	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Dhr. R. Evers	Wethouder gemeente Roermond	Bestuurslid	0
Dhr. T. Fegers	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Mw. D. Heesakkers	Wethouder gemeente Beesel	Bestuurslid	0
Dhr. J. Laliu	Wethouder gemeente Maasgouw	Bestuurslid	0
Dhr. R. Lind	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Mw. M. Lipp	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Mw. M. Pollux-Linssen	Wethouder gemeente Venlo	Bestuurslid	0
Dhr. P. Ruijten	Wethouder gemeente Echt-Susteren	Bestuurslid	0
Dhr. dr. F. Schmitz	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Mw. A. Terporten	Bestuurslid Naturpark Schwalm-Nette	Bestuurslid	0
Dhr. A. Walraven	Wethouder gemeente Leudal	Plv. voorzitter AB / DB	0

Ondertekening jaarrekening

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 20 maart 2020

Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

A. Budde
voorzitter

L.A.F. Reyrink
secretaris

Resultaatbestemming 2019

	€
Gerealiseerd totaal van saldo van baten en lasten	76
Werkelijke toevoegingen (+) en onttrekkingen (-/-) aan de exploitatiereserves	
<i>Exploitatie reserve</i>	
Onttrekking aan de exploitatie reserve	(76)
Gerealiseerd resultaat na bestemming	<u>0</u>

OVERIGE GEGEVENS

Aan het Algemeen Bestuur van
Openbaar Lichaam Duits-Nederlands
Grenspark Maas-Swalm-Nette
Kapellerpoort 1
6041 HZ ROERMOND

KSG Registeraccountants B.V.
Stationstraat 4
5953 GX Reuver
Postbus 4785
5953 ZK Reuver
Tel. +31(0)77-4740000
KvK 12063939
www.ksg.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette te Roermond gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van de activa en passiva van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette per 31 december 2019 en van de baten en lasten over 2019 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. het overzicht van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving, de Sisa-bijlage en andere toelichtingen.

Basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit begroting en verantwoording provincies

en gemeenten, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Beleidsregels toepassing WNT, inclusief het Controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening voor fouten en onzekerheden gebaseerd op respectievelijk 1% van de lasten (incl. toevoegingen aan reserves) en 3% van de lasten. Dit geldt zowel voor getrouwheid als rechtmatigheid. De materialiteit voor fouten betreft derhalve €7.600 en voor onzekerheden €22.800. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het Algemeen Bestuur overeengekomen dat wij aan hun tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de grens van €380 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De

kernpunten van onze controle hebben wij met het Algemeen Bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Juistheid baten en lasten

Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette is opgericht als Gemeenschappelijke Regeling heeft als doel het bevorderen van het recreatief gebruik van de natuur –en leefgebieden in het Grenspark Maas-Swalm-Nette. Hiervoor ontvangt het Openbaar Lichaam bijdragen van de deelnemende gemeenten. Gezien de doelstelling van het Openbaar Lichaam hebben we ons met name gericht op de controle op de juiste baten en lasten. Dit heeft geleid tot een volledig gegevensgerichte controleaanpak waarbij integraal alle baten en lasten met onderliggende beschikkingen c.q. kostenfacturen en bankafschriften zijn afgestemd.

Bestemmingsreserves

In 2016 heeft het bestuur de bestemmingsreserves projecten en herdruk wandelboeken en -kaarten van respectievelijk €36.135 en €3.000 geaccordeerd. Ultimo boekjaar bedraagt het totaal van de bestemmingsreserves 15% van het balanstotaal. Gedurende de jaarrekeningcontrole hebben we vastgesteld dat de bestemmingsreserves volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en Gemeentewet juist gewaardeerd zijn.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit de volgende onderdelen:

- het bestuursverslag;
- paragrafen conform art. 26 het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);
- programmaverantwoording 2019.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in artikel 213, lid 3, onder d, Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Tevens is het Dagelijks Bestuur verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten, balansmutaties en aspecten. Dit houdt in dat deze bedragen en aspecten in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen. Het Dagelijks Bestuur is daarnaast verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de WNT -eisen van financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur afwegen of het Openbaar Lichaam in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Dagelijks Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling en inzicht verstrekken in het weerstandsvermogen en risicobeheersing van het Openbaar Lichaam. Daarnaast dient het Openbaar Lichaam op basis van de Gemeentewet een begroting bij de provincie Limburg voor 15 november van het boekjaar in te leveren. De provincie Limburg heeft de taak om te controleren of de begroting in financieel evenwicht is en voldoende toezicht op de financiële positie van het Openbaar Lichaam uit te oefenen.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het Openbaar Lichaam.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet. Dit vereist dat we onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken. Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met

de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen en de Beleidsregels toepassing WNT, inclusief het Controleprotocol WNT.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle van de getrouwheid van de jaarrekening en financiële rechtmatigheid van WNT – eisen, gericht op het selecteren van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte WNT –eisen van financiële rechtmatigheid en de redelijkheid van schattingen door het het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, vastgelegd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado). Wij houden ook rekening met de gestelde toleranties zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.
- het vaststellen dat de door het het Dagelijks Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling en het inzicht in het weerstandsvermogen en risicobeheersing aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het Openbaar Lichaam haar uitvoeringstaken kan voortzetten zonder door het Rijk onder financiële curatele gesteld te worden. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.

Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het Openbaar Lichaam onder curatele van de Provincie komt te staan.

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen volgens de inrichtingseisen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw en rechtmatig beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. Wij bevestigen aan het Algemeen Bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het Algemeen Bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het Algemeen Bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Reuver, 6 maart 2020

KSG Registeraccountants B.V.

drs. P.J.D. Bosch RA

Begroting 2021

Openbaar Lichaam D-NL Grenspark Maas-Swalm-Nette

Vastgesteld door het algemeen bestuur per 19 juni 2020

Inhoudsopgave

1	Uitgangspunten opstelling begroting 2021	2
2	Programmabegroting 2021	2
3.	Paragrafen	4
3.1	Paragraaf Financiële structuur	4
3.2	Paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement.....	5
3.3	Paragraaf Financiering.....	6
3.4	Paragraaf Bedrijfsvoering (Overhead).....	7
3.5	Paragraaf verbonden partijen	7
4.	Begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024.....	8
4.1	Begroting	8
4.2	Toelichting op baten en lasten 2021	10
5	Balansprognose	11
	Bijlage 1: werkzaamheden 2021	12

1 Uitgangspunten opstelling begroting 2021

Voor u ligt de conceptbegroting 2021 van het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette (Grenspark MSN).

De begroting 2021 is opgesteld in overeenstemming met de vigerende regels van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies).

De conceptbegroting is op 20 maart door het dagelijks bestuur vastgesteld en wordt bij deze voor eventueel commentaar/zienswijze aan de deelnemers toegezonden. Het dagelijks bestuur is voornemens de begroting 2021 op 19 juni 2019 ter vaststelling aan het algemeen bestuur aan te bieden.

Met het besluit van de begroting van 2019 door het Algemeen Bestuur op 29 juni 2018 is, gehoord de deelnemers van het openbaar lichaam, ook de kadernota 2019-2022 van Grenspark MSN vastgesteld. Daarmee zijn ook belangrijkste uitgangspunten voor het financiële beleid voor 2021 vastgelegd.

2 Programmabegroting 2021

Grenspark MSN heeft door de specifieke gemeentelijke taak als verlengd lokaal bestuur één programma “Grensoverschrijdende samenwerking natuur en landschap, recreatie en toerisme en milieueducatie en voorlichting”. Het programma ondersteunt de doelstelling van de gemeenschappelijke regeling: behartiging van de gezamenlijke belangen in grensoverschrijdende samenwerking, waarbij de meerwaarde van de samenwerking gericht is op het behoud en de ontwikkeling van het natuurlijk landschap, de schoonheid, de wezenskenmerken en de verzorging en de ordening daarvan, met inachtneming van de economische, culturele en sociale aard. Alle werkzaamheden binnen dit programma vallen onder het taakveld: toerisme (landschap en marketing).

Het Grenspark MSN heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren op de voornoemde gebieden. Het Grenspark MSN voert binnen deze taak daartoe vooral projecten uit. Het Grenspark MSN vraagt aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese, nationale en regionale subsidies. Het verleent financiële middelen aan derden. Het verzorgt binnen deze taak doelmatige public relations. Het adviseert de deelnemers aan deze gemeenschappelijke regeling, overheden en instellingen bij grensoverschrijdende aangelegenheden.

De bedrijfsvoering is onder de paragraaf overhead opgenomen.

Doelstellingen

Het beoogde **maatschappelijke effect** is:

- Verhogen van de kwaliteit van de grensoverschrijdende samenwerking.
- Het leveren van kwalitatief hoge adviezen. Efficiënt en professioneel, dus deskundig, relevant en binnen gestelde termijnen.
- Verhoging van de kwaliteit van natuur en landschap en van de recreatieve en toeristische infrastructuur.
- Vergroten grensoverschrijdend maatschappelijk draagvlak voor ruimtelijk kwaliteitsbehoud.
- Verhoging van de kennis en recreatief en toeristische gebruik van de andere kant van de grens.

De **doelgroep** is:

- Gemeentebesturen Nederlandse deelnemers, algemeen bestuur Duitse deelnemer Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette en overige bestuurders.
- Alle burgers als (potentiële) gebruiker van de openbare ruimte en aanbieders van evenementen als excursies, wandel en fietstochten en aanverwante evenementen op het gebied van natuur en landschap, cultuurgeschiedenis en milieueducatie.

- Medewerkers van de deelnemers.
- Stakeholders van het Grenspark MSN met name op het gebied van behoud en ontwikkeling van natuur en landschap, recreatie en toerisme en de milieueducatie.

Het **beleid** van Grenspark MSN is vastgelegd in:

- De Gemeenschappelijke Regeling Grenspark MSN in werking getreden op 1 juli 2016. Deze is gebaseerd op de eerdere regeling van juni 2002. In de regeling is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam ingesteld, gevestigd te Roermond. Het ambtsgebied wordt gevormd door het grondgebied van de Nederlandse deelnemende gemeenten en het ambtsgebied van het Zweckverband Naturpark-Schwalm-Nette als Duitse deelnemer.
- De kadernota 2019-2022 zoals op 29 juni 2018 door het algemeen bestuur besloten.

Grenspark MSN werkt in alle opzichten klantgericht (bestuurders, burgers en medewerkers van de deelnemers, de provincie Limburg, de deelstaat Noordrijn-Westfalen en de stakeholders). Grenspark MSN moet als Gemeenschappelijke Regeling in staat zijn om als zelfstandige organisatie deze rol te vervullen. Daartoe behoort een goed geëquipeerde organisatie qua personeel en qua huisvesting.

De verantwoording over het gevoerde financiële beleid en de uitgevoerde werkzaamheden vindt plaats door middel van het verslag van werkzaamheden en het jaarverslag, die ieder jaar in het vroege voorjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten en het Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette wordt gezonden en die daarna in de voorjaarsvergadering van het Algemeen Bestuur van het Grenspark MSN worden vastgesteld.

Prioriteiten in het programma en het taakveld zijn:

- Organiseren grensoverschrijdende projecten
- Advisering bestuurders en medewerkers van deelnemers, burgers en stakeholders
- Voorlichting, public relations en faciliteren samenwerking

Onderstaande tabel geeft de kwalitatieve doelen voor elke prioriteit weer.

Prioriteit	Kwalitatieve doelstelling	Kwantitatieve doelstelling
Projecten	Aanvragen subsidies en financiering en uitvoering van grensoverschrijdende projecten.	Gemiddeld een projectaanvraag en projectrealisatie per jaar.
Advisering	Het Grenspark MSN geeft gevraagd en ongevraagd adviezen en informatie over relevante thema's en over de Nederlands-Duitse samenwerking meer algemeen.	Binnen de projecten vindt jaarlijkse advisering van bestuurders in project begeleidende stuurgroepen plaats. Verder vindt projectgebonden gemiddeld elk kwartaal advisering van medewerkers van deelnemers en stakeholders plaats in werkgroepen. Voor het overige wordt wekelijks (en binnen projecten dagelijks aan projectpartners) gevraagd en ongevraagd onbezoldigd advies over grensoverschrijdende aangelegenheden gegeven aan bestuurders, burgers en medewerkers deelnemers en stakeholders.
Voorlichting, pr en facilitering	Het Grenspark MSN verzorgt een adequate voorlichting en pr binnen de projecten en	In samenwerking met de deelnemers, stakeholders en burgers wordt jaarlijks een programma van evenementen (ca. 600) opgesteld en door het Grenspark MSN tweetalig op de website openbaar gemaakt.

	borgt de daaruit voortvloeiende PR.	<p>Het Grenspark MSN onderhoudt een website met algemene en projectinformatie die regelmatig wordt geactualiseerd en maakt gebruik van social media met wekelijkse postings van actualiteiten. Het aantal bezoeken aan de website is een goede indicator voor de voorlichting en communicatie</p> <p>Bij de uitvoering van de projecten worden bij de start en het afsluiten van projecten regelmatige bijeenkomsten georganiseerd (gemiddeld een per jaar) voor o.a. subsidiegevers, bestuurders, projectpartners en pers.</p>
--	-------------------------------------	---

Activiteiten om de doelstellingen te bereiken.

- In samenwerking met deelnemers en partners: opstellen projectaanvragen, financiering en cofinanciering van projecten, coördinatie en uitvoering grensoverschrijdende projecten.
- Voorlichtingsbijeenkomsten en workshops in verband met de uitvoering en realisatie van projecten.
- Opstellen jaarverslagen en begrotingen.
- Onderhouden tweetalige websites en permanente actualisering
- Promotie van gerealiseerde PR instrumenten
- Voorlichting via social media met actuele postings en persbijeenkomsten.
- In samenwerking met deelnemers en stakeholders jaarlijks aanbod aan tweetalige evenementenkalender voor natuur- en landschapsbelevissen, cultuurgeschiedenis en milieueducatie activiteiten.
- Coördinatie beheer en onderhoud en promotie van de premiumwandelproutes Water.Wandel.Wereld in samenwerking met Duitse deelnemer en Routebureau Noord en Midden Limburg. Beheer en onderhoud van de betreffende website en beschikbaar stellen en actualiseren routekaartjes.
- Faciliteren van natuur- en landschapsgidsen en routescouts.
- Beheer van de app en internetsite: “Langs sporen – biografie van een landschap”

Het werkplan in bijlage 1 geeft de prioritaire werkzaamheden voor het jaar 2021 in overzichtsvorm weer.

3. Paragrafen

3.1 Paragraaf Financiële structuur

De huidige financiële structuur van het Grenspark MSN is gebaseerd op subsidies van de provincie Limburg (25%), de deelstaat Noordrijn-Westfalen (25%), de bijdrage van de gezamenlijke deelnemers (25%) en uit vergoedingen voor de personeelsinzet in grensoverschrijdende en andere projecten (25%). De subsidie van de provincie Limburg en de deelstaat Noordrijn-Westfalen zijn gebaseerd op subsidiebeschikkingen voor 2019-2022, die in 2018 zijn afgegeven.

De bijdrage van de deelnemers wordt conform de Gemeenschappelijke Regeling voor de helft betaald door de Duitse deelnemer en voor de helft door de Nederlandse deelnemende gemeenten. De afzonderlijke bijdragen van de Nederlandse deelnemers worden voor de helft berekend op basis van de oppervlakte en voor de helft op basis van het aantal inwoners van de deelnemende gemeentes. De betreffende bijdragen zijn voor de periode 2019-2022 door het algemeen bestuur op 1 december 2017 besloten onder voorwaarde dat de subsidies door de provincie Limburg en de deelstaat NRW worden voortgezet. Aan deze voorwaarde wordt met de ontvangen subsidiebeschikkingen voldaan.

3.2 Paragraaf Weerstandvermogen en risicomanagement

Weerstandvermogen

Uitgangspunt voor het opnemen van voorzieningen en reserves:

Bij een overtollig saldo aan het einde van de subsidieperiode wordt de subsidie aan het Grenspark MSN naar rato gekort. Daarom kan een positieve exploitatiereserve aan het einde van de subsidieperiode niet persé aan de algemene reserve of de bestemmingsreserve worden toegevoegd.

Het Algemeen Bestuur heeft op 12 mei 2017 besloten een maximumplafond van € 50.000,- in de exploitatiereserve te storten. Om risico's in toekomstige jaren te beperken heeft het Algemeen Bestuur op 12 mei 2017 besloten om een maximumplafond van € 40.000 als het totaal aan bestemmingsreserves in te stellen.

Op balansdatum is er geen sprake van voorzieningen en/of concrete verplichtingen die betrouwbaar over een langere periode dan 1 jaar zijn te bepalen en tot een uitstroom aan middelen zullen leiden.

Grenspark MSN levert een beperkt aantal producten en dienstverleningen. Dat maakt de bedrijfsvoering per definitie kwetsbaar. Een substantieel deel van de financiering van het Grenspark MSN hangt af van de subsidiëring door de provincie Limburg en de deelstaat NRW. Deze zijn tot en met 2022 geborgd. Een verder risico is de afhankelijkheid van de realisatie van grensoverschrijdende projecten vooral binnen de door de EU gesubsidieerde INTERREG A programma's Nederland-Duitsland. Het huidige INTERREG V-A programma Nederland-Deutschland als onderdeel van de Europese structuurfondsen loopt van 2014-2020. Met name in de overgangperiodes van oude naar nieuwe programma's is realisatie van grensoverschrijdende projecten daardoor mogelijk beperkt. Inhoud en subsidiemogelijkheden van de nieuwe INTERREG programma's 2021-2027 zijn nog grotendeels onbekend.

Het succes en de mogelijkheden voor de subsidiëring van grensoverschrijdende projecten wordt beïnvloed door:

- Stand van de economie.
- Overeenkomsten van de doelstellingen van het Grenspark met doelstellingen van de Europese, nationale en provinciale subsidieprogramma's.
- De mogelijkheden van eventuele projectpartners al of niet eigen middelen bij te kunnen dragen aan grensoverschrijdende projecten.

Risicomanagement

In geval van uittreding zijn uittredende deelnemers tegenover het openbaar lichaam aansprakelijk voor de tot dan toe ontstane verplichtingen naar rato van de bijdrage van de deelnemers. De aansprakelijkheid van uitgetreden leden voor lange termijnschulden uit ontstane verplichtingen van het openbaar lichaam, is beperkt tot de concrete bedragen, die tot het tijdstip van de feitelijke uittreding naar rato zijn ontstaan. Conform de regeling kan uittreding slechts geschieden met inachtneming van een opzegtermijn van drie jaar en dient altijd per 31 december te geschieden.

Verplichte kengetallen

In het streven naar meer transparantie, verbetering van het inzicht in de financiële positie voor de deelnemers van het Grenspark MSN worden zowel in de begroting als jaarrekening de relevante financiële kengetallen opgenomen. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. De kengetallen zijn het uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële positie van het Grenspark MSN. De kengetallen voor de netto schuldquota, gecorrigeerd voor leningen, voor de grondexploitatie en voor de belastingcapaciteit zijn niet aan de orde en daarom niet opgenomen.

De kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte het Grenspark MSN beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of op te vangen. Kengetallen geven inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. Ze vormen een basis voor de beoordeling, hoe solide de begroting is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de analyse en individuele beoordeling van de financiële kengetallen. In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de relevante financiële kengetallen.

Financiële kengetallen	Streef- waarde	Jaar- rekening 2019	Jaar- rekening 2018	Begroting 2020	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
Netto schuldquote	<=0%	-5,6%	-4,6%	-9,0%	-16,4%	-16,7%	-16,6%	-16,3%
Solvabiliteitsratio	>=20%	25,0%	18,5%	32,2%	32,2%	32,2%	32,2%	32,2%
Structurele exploitatieruimte	>=0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

(1) Een negatieve netto schuldquote betekent een overschot.

(2) Hoe hoger het percentage hoe beter Grenspark MSN is toegerust om verplichtingen na te komen. Bij een solvabiliteitsratio van lager dan 20% bevindt Grenspark MSN zich op glad ijs.

(3) Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij een ratio van 0 % zijn de structurele baten gelijk aan de structurele lasten. Bij een negatieve ratio is Grenspark MSN structureel niet in evenwicht. Als de ratio positief is dan zijn de structurele baten toereikend om de structurele lasten (waaronder rente en aflossing van leningen) te dekken.

3.3 Paragraaf Financiering

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden van en toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het belangrijkste uitgangspunt van de treasuryfunctie is het beheersen van risico's. Het aangaan en verstrekking van geldleningen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Daarnaast moeten uitzettingen een prudent karakter hebben en mogen niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatige risico's.

Het totaal van de reserves en voorzieningen zorgt voor een financieringsoverschot. Dat wordt slechts ten deel gebruikt als intern financieringsmiddel. De interne financiering is nodig omdat de deelnemende gemeenten er gemiddeld 4 weken over doen om de facturen te betalen en omdat facturering van projecten veelal dient te geschieden op basis van voorfinanciering. Het restant van het financieringsoverschot wordt uitgezet bij de huisbank (huidige kredietstatus S&P: long term A).

Renterisiconorm

Doel van deze norm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. Dat wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de geldende markttarieven. De norm stelt dat per jaar maximaal 20 % van de vaste schuld in aanmerking mag komen voor herfinanciering of renteherziening, zij het dat een minimum geldt van € 2,5 miljoen. Over dat minimumbedrag mag dus altijd risico worden gelopen. Omdat Grenspark MSN geen langlopende leningen heeft is duidelijk dat het minimum niet wordt overschreden en dus wordt voldaan aan de norm.

Kasgeldlimiet

Doel van de limiet is de vlottende schuld te beperken. Het wordt berekend door een percentage te nemen van de omvang van de begroting per 1 januari. Het percentage is gesteld op 8,2 %. Concreet betekent het voor Grenspark MSN, dat wanneer de vlottende schuld een stand van € 18.751 overschrijdt er geconsolideerd moet worden (d.w.z. financieringsmiddelen omzetten van korte naar lange termijn). Er

geldt echter een minimumbedrag van € 300.000. Grenspark MSN voldoet aan de norm omdat er een financieringsoverschot is.

3.4 Paragraaf Bedrijfsvoering (Overhead)

Algemeen

Grenspark MSN is te typeren als een slagvaardige organisatie met een hoge deskundigheid, ervaring en kwaliteit van dienstverlening. De deelnemers, projectpartners, subsidiegevers en klanten van Grenspark MSN zijn over het algemeen tevreden over de dienstverlening door de combinatie van de grensoverschrijdende kennis, snelle advisering en het grensoverschrijdend faciliteren.

Het Grenspark MSN heeft een formatie van 2 fte, verdeeld over twee personen. De medewerkers van het secretariaat voeren het werkproces uit. Zij hebben een Nederlandse universitaire opleiding en zijn van het mannelijke geslacht (100%).

Boekhouding en secretariaatsvoering worden op basis van een gesloten overeenkomst uitgevoerd door een medewerkster van de Stichting Ons WCL en op basis gewerkte uren afgerekend.

In verband met de mogelijke afname van werkzaamheden als gevolg van stoppen subsidieringen en/of de uittreding van een gemeente, wordt de omvang van de formatie beperkt gehouden. Eventuele toename van werkzaamheden door succesvolle acquisitie van projecten worden opgevangen door inhuur van externe adviseurs en/of de tijdelijke en beperkte uitbreiding van de formatie. Vooralsnog wordt in de begroting 2021 geen rekening gehouden met boventallige medewerkers /of tijdelijke uitbreiding van de formatie.

De loonadministratie, het opstellen van de jaarrekening en de controle van de jaarrekening wordt in opdracht van het Grenspark MSN door externe adviseurs uitgevoerd.

Conform besluit van het algemeen bestuur volgen de arbeidsvoorwaarden en CAO van het Grenspark MSN de Regeling Arbeidsvoorwaarden Gemeente Roermond (RAGR).

Functioneren

Er wordt gemiddeld tweewekelijks werkoverleg gevoerd met de medewerkers.

Ieder twee jaar vindt een combinatie van een functionering- en beoordelingsgesprek plaats, daarbij wordt tevens de opleidingsbehoefte besproken.

Automatisering

Op het kantoor worden de gebruikelijke Officeapplicaties gebruikt. De computers worden gemiddeld elke vier jaar vervangen. Voor het beheer van de internetsite en de opgenomen databestanden is een beheerscontract met een externe adviseur gesloten.

Huisvesting

Het Grenspark MSN is huurder van een bedrijfsruimte in het bedrijfsverzamelgebouw Kapellerpoort 1 in Roermond. Gebaseerd op een overeenkomst met de Stichting Ons WCL worden een server en kopieerapparaat gemeenschappelijk gebruikt en de lopende kosten op basis van gebruik gedeeld.

3.5 Paragraaf verbonden partijen

Grenspark MSN is als gemeenschappelijke regeling een verbonden partij voor de 7 deelnemende Nederlandse gemeenten in Limburg en het Duitse Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette. Grenspark MSN heeft geen samenwerkingsverbanden met derde partijen met een verantwoordelijkheid of beslissingsbevoegdheid in een bestuur. Wel is Grenspark MSN lid van de EUROPARC federatie, de Europese koepelorganisatie van natuur- en nationale parken in Europa, waarvoor contributie verschuldigd is. Aan de jaarvergaderingen van de organisatie wordt regelmatig deelgenomen. Grenspark MSN is onbezoldigd lid van het overlegorgaan en de werkgroepen van het NP De Meinweg.

4. Begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024

4.1 Begroting

* De op de volgende pagina weergegeven begroting 2020 is op 28 juni 2019 door het algemeen bestuur vastgesteld.

Begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 (bedragen in €)							
Programma grensoverschrijdende samenwerking natuur en landschap, recreatie en toerisme, milieueducatie en voorlichting							
Taakveld natuur, landschap, toerisme en marketing							
SALDO VAN BATEN EN LASTEN		Jaarrekening 2019	Begroting 2020*	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
LASTEN							
1	INTERREG IV-A Water.Wandel.Wereld	3.787	0	4.500	0	0	4.500
2	INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Verdigitaal	415.974	2.500	0	0	0	0
3	INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie	104.620	190.000	0	0	0	0
4	Boek Natuur voor elkaar MSN	1.320	0	0	0	0	0
5	Aankoop wandelkaarten en wandelboeken	637	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
6	Overige projectkosten (o.a. eigenaandeel INTERREG V-A)	0	5.000	3.000	2.900	2.900	3.100
TOTAAL LASTEN		526.338	198.500	8.500	3.900	3.900	8.600
BATEN							
1	INTERREG IV-A Water.Wandel.Wereld	0	0	4.500	0	0	4.500
2	INTERREG V-A Cultuurgeschiedenis Digitaal	465.974	0	0	0	0	0
3	INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie	124.620	255.000	0	0	0	0
4	INTERREG P2P Grensoverschrijdend Netwerk Ruitpaden	0	0	19.000	0	0	0
5	Opbrengsten wandelkaarten en wandelboeken	1.270	1.000	1.000	1.000	1.000	1.200
6	Overige inkomsten	0	7.200	45.000	65.000	67.000	67.000
TOTAAL BATEN		591.864	263.200	69.500	66.000	68.000	72.700
PROGRAMMA RESULTAAT		65.526	64.700	61.000	62.100	64.100	64.100
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN		65.526	64.700	61.000	62.100	64.100	64.100
OVERHEAD							
SALDO VAN BATEN EN LASTEN		Jaarrekening 2019	Begroting 2020*	Begroting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
LASTEN							
1	Personeelskosten	188.124	192.000	184.000	185.000	187.000	187.000
2	Huisvestingskosten	9.974	7.500	9.500	9.500	9.500	9.500
3	Inhuur financiële - en secretariaatsadministratie	7.437	9.000	7.500	7.500	7.500	7.500
4	ITC	9.276	5.000	10.000	10.000	10.000	10.000
5	Bedrijfsmiddelen kantoor	1.090	2.000	1.000	1.000	1.000	1.000
6	Bedrijfsvoering (accountant, jaarverslag, verzekeringen, telefoon, etc.)	18.033	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
7	Lasten bankrekening	362	300	400	400	400	400
8	Afschrijvingen	1.276	400	1.275	1.000	1.000	1.000
TOTAAL LASTEN OVERHEAD		235.572	231.200	228.675	229.400	231.400	231.400
BATEN							
1	Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette	27.500	27.500	27.500	27.500	27.500	27.500
2	Gemeente Beesel	1.274	1.274	1.274	1.274	1.274	1.274
3	Gemeente Echt-Susteren	3.747	3.747	3.747	3.747	3.747	3.747
4	Gemeente Leudal	5.257	5.257	5.257	5.257	5.257	5.257
5	Gemeente Maasgouw	2.386	2.386	2.386	2.386	2.386	2.386
6	Gemeente Roerdalen	2.888	2.888	2.888	2.888	2.888	2.888
7	Gemeente Roermond	4.338	4.338	4.338	4.338	4.338	4.338
8	Gemeente Venlo	7.610	7.610	7.610	7.610	7.610	7.610
9	Ministerium KULNV NRW (D)	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
10	Provincie Limburg (NL)	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
11	Overige inkomsten	5.122	1.500	2.675	2.300	2.300	2.300
12	Rente Bankrekening	0	0	0	0	0	0
TOTAAL BATEN OVERHEAD		170.122	166.500	167.675	167.300	167.300	167.300
RESULTAAT OVERHEAD		-65.450	-64.700	-61.000	-62.100	-64.100	-64.100
EINDRESULTAAT		76	0	0	0	0	0

4.2 Toelichting op baten en lasten 2021

Programma grensoverschrijdende samenwerking natuur en landschap, recreatie en toerisme en milieueducatie en voorlichting

Baten

- Van het intussen goedgekeurde project “Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes binnen het INTERREG V A-kaderproject worden voor 2021 inkomsten verwacht van € 19.000. Verwacht wordt dat 2021 een verdere INTERREG aanvraag gehonoreerd wordt waardoor overige inkomsten van € 45.000 gegenereerd kunnen worden.

Bedrijfsvoering (Overhead)

Lasten

- 1. Personeelskosten

Salarissen kantoorpersoneel 2019: € 188.124,-. De salarissen 2021 zijn geraamd naar peildatum 31 december 2019.

Baten

- 1. t/m 8. Bijdrage deelnemers

De bijdrage van de deelnemers 2021 ter hoogte van € 55.000 is gebaseerd op het besluit van het algemeen bestuur van 1 december 2017 de deelnemersbijdrage voor de periode 2019-2022 vast te stellen op € 55.000/jaar.

- 9. en 10. Subsidies Nordrhein-Westfalen en provincie Limburg.

De subsidies van het Land NRW en de provincie Limburg zijn gebaseerd op de in 2018 afgegeven subsidiebeschikkingen voor de periode 2019-2022.

5 Balansprognose

Met de geprognosticeerde balans wordt inzicht verschaft in de ontwikkeling van de reserves en eventuele voorzieningen in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans en de meerjarenraming is in onderstaande tabel weergegeven (bedragen in €).

ACTIVA ULTIMO JAAR						
Omschrijving	Jaar- rekening 2019	Begro- ting 2020	Begro- ting 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024
VASTE ACTIVA						
Materiële vaste activa	4.599	3.547	2.383	1.219	55	55
Financiële vaste activa	735	735	735	735	735	735
VLOTTENDE ACTIVA						
Vorderingen	8.635	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Liquide middelen	177.995	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
TOTAAL ACTIVA	191.964	144.282	143.118	141.954	140.790	140.790
PASSIVA ULTIMO JAAR						
Exploitatiereserve	8.917	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve algemene projecten	36.135	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000
Bestemmingsreserve herdruk wandelboeken en - kaarten	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Kortlopende schulden	143.912	105.282	104.118	102.954	101.790	101.790
TOTAAL PASSIVA	191.964	144.282	143.118	141.954	140.790	140.790

Bijlage 1: werkzaamheden 2021

- 1 Werkzaamheden t.b.v. het functioneren van het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette**
 - ✓ Opstellen verslag van werkzaamheden 2020 en jaarrekening 2020
 - ✓ Opstellen begroting en plan van werkzaamheden 2022
 - ✓ Organisatie 39^e en 40^e vergadering van het Algemeen Bestuur en vergaderingen van het Dagelijks Bestuur
 - ✓ Deelname vergaderingen en bijeenkomsten overlegorgaan en werkgroepen NOB en CER nationaal park De Meinweg.
- 2 Voorlichting en communicatie**
 - ✓ Het beheer en actualisatie van de presentatie op de websites en app
 - ✓ Redactie en vertaling van het evenementenprogramma 2021 op de website
 - ✓ Onderhouden actieve contacten met de pers en media, (project-)lezingen, artikelen, etc.
 - ✓ Deelname workshops, ledenvergadering EUROPARC federatie en TransParcNet etc.
 - ✓ Organisatie internationale natuurwerkdag 2021
- 3 Projecten**
 - 3.1 Water.Wandel.Wereld**
 - ✓ Hercertificering Premiumwandelroutes
 - ✓ Promotie en marketing van de gecertificeerde wandelroutes
 - ✓ Ondersteuning acquisitie en uitbreiding nieuwe gecertificeerde routes
 - 3.2 Project Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes (binnen het INTERREG VA-kaderproject)**
 - ✓ Projectcoördinatie, administratie, boekhouding project en begeleiding uitvoering buitenmaatregel met projectpartners.
 - ✓ Opstellen tussentijdse rapportages 2^e halfjaar 2020 en 1^e halfjaar 2021
 - ✓ Organisatie werkgroepen, projectgroepen en projectafsluiting
 - ✓ Projectvoorlichting en communicatie
 - ✓ Afronding project, eindrapportage en financieel eindverslag.
 - 3.3 Boek Natuur voor elkaar MSN**
 - ✓ Promotie en voorlichting boek Natuur voor Elkaar MSN
 - 3.4 Projectacquisitie**
 - ✓ Ontwikkelen van nieuwe projectideeën op basis van eigen of externe initiatieven en samen met deelnemers van het grenspark MSN en overige potentiële partners de voorbereiding en het aanvragen van projectsubsidies.
- 4 Advisering van de deelnemers, overheden en organisaties bij de planning en realisatie van grensoverschrijdende projecten en grensoverschrijdende zaken**
 - ✓ Gevraagd en ongevraagd advies (incl. lezingen en voorlichting) geven ter verbetering van de grensoverschrijdende samenwerking en de uitwisseling van informatie conform de doelstellingen van het Grenspark MSN.